

Folketingets Europaudvalg

Christiansborg, den 8. marts 2002
Europaudvalgets sekretariat

Til
udvalgets medlemmer og stedfortrædere

Referat af fælleshøringen om grønbogen om erstatning til ofre for forbrydelser

Hermed fremsendes til orientering referat af Europaudvalgets og Retsudvalgets fælleshøring om Kommissionens grønbog om erstatning til ofre for forbrydelser (KOM(01)536), som blev afholdt mandag den 28. januar 2002.

Med venlig hilsen

Anne-Sofie Jensen

KOMMISSIONENS GRØNBOG OM ERSTATNING TIL OFRE FOR FORBRYDELSER

v/Europaudvalget og Retsudvalget

Vær. 1-133, mandag den 28. januar 2002, kl. 14.00-17.00

Claus Larsen-Jensen (formand for Europaudvalget, ordstyrer):

Velkommen til, og I skal ikke undre jer over, hvor vi sidder, og at der ikke er så mange i salen. Vi har været helt opmærksom på, at salen måske var lidt voldsomt stor til det antal deltagere, der var, men det skyldes, at vi i morges faktisk havde en anden offentlig høring, hvor der var en 75-80 mennesker, og hvis ikke vi skulle bytte totalt om på al teknik for at le et mindre rum, så blev vi enige om, at vi rent praktisk holdt det her, men som jeg sagde til et par stykker heroppe: Der er såmænd i dag her i salen betydelig flere til stede, end der er under en førstebehandling i Folketinget, så det er den rene luksus, i hvert fald for folketingsmedlemmerne.

Men jeg skal byde jer hjertelig velkommen, det gælder indlederne i panelet her, og det gælder jer, der har tilmeldt jer til at deltage. Det er jo som bekendt Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg i fællesskab, der afholder denne her offentlige høring, og efter at jeg har indledt, vil Anne Baastrup, der er formand for Retsudvalget, også komme med nogle indledende bemærkninger.

Jeg skal lige sige til dem, der ikke er klar over det, at denne her offentlige høring om en grøn bog er den normalprocedure, vi nu har indført om grøn- og hvidbøger fra EU, nemlig at vi rykker dem ud i det åbne rum i form af offentlige høringer, hvor Europaudvalget i kombination med i det her tilfælde Retsudvalget i fællesskab prøver at sætte fokus på det.

Ideen i det er ud over at rykke det ud i det åbne rum at høre de synspunkter, der er dér. For samtidig forhåbentlig også at kunne bidrage mere til den offentlige debat om de temaer, er det, at lige fra dag 0, hvor et EU-forslag kommer på bordet, ryger det ind i den naturlige afslægning af det, man beskæftiger sig med i Folketingets fagudvalg. Der er i dag ikke længere en skarp adskillelse mellem, hvad der er europapolitik, og hvad der er indenrigspolitik, og det bliver man nødsaget til at forholde sig til, hvis man i øvrigt ønsker at få indflydelse på tingene.

Målet med EU-grønbogen er klart: Det skal sikre mere ensartede principper for erstatning til ofre for forbrydelser i EU-landene og dermed lægge op til en udligning af forskellene i landenes forskellige regler på dette område. Det rejser en række spørgsmål såsom bl.a.: Skal der indføres minimumsstandarter eller harmonisering? Hvilke typer forbrydelser skal dækkes? Hvilke udgifter for ofrene skal dækkes, erstatningens størrelse osv. osv. Kommissionen har opstillet en række meget konkrete spørgsmål, som vi på høringen og i Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg skal prøve at give Europa-Kommissionen svar på.

I Danmark har vi, som Anne vil komme ind på, klare regler om erstatning til voldsofre, og det er vel også et meget godt udgangspunkt at have med, når vi skal diskutere, hvad der i givet fald skal laves i EU-regi.

Dog synes jeg, at der er ét spørgsmål, som ikke er stillet i grønbogen, men som jeg synes, vi skal have med og stille til os selv, både i forhold til det her og vel også en række andre EU-forslag: Er det her overhovedet en sag, som bør være omfattet af det fælles samarbejde i EU? Og i så fald på hvilken måde? Det spørgsmål, man kunne stille, er også: Kunne vi sådan set ikke i landene hver for sig påtage os dette ansvar for egne borgere og mennesker med fast ophold, så ordningen også udstrakte sig til en dækning, hvis man blev ramt af en forbrydelse i et andet EU-land?

Altså når jeg stiller det her spørgsmål, er det sådan set ikke et udslag af almindelig EU-modstand og almindelig dansk kritik, men ganske enkelt, fordi det her jo er et eksempel på, at vi individorienterer EU's ansvar for borgerne og dem, der bor i landene, og at hvis man generelt fortsætter en sådan udvikling, som også ligger både i den individorienterede del af hele retsgrundlaget i EU og samarbejdet i EU, i diskussionerne om charteret for fundamentale rettigheder, ja, så er det givet, at hvis ikke man finder ud af at trække en grænse, er der jo i realiteten ikke nogen begrænsning i, hvad man egentlig kan sige er en opgave for EU-samarbejdet.

Det er en mere principiel kommentar, men jeg synes, at vi skal tage det med, fordi det jo også kan være afgørende for det svar og den indretning, vi i givet fald ønsker i den måde, vi vil håndtere at sikre folk, som rejser, arbejder, bosætter sig, er turister, studerer osv. på tværs af landegrænserne.

Det skal vel også indgå i debatten, at hvis retsgrundlaget bliver artikel 65 i EF-Traktaten om det civile retlige samarbejde, så vil et forslag om erstatning til ofre være omfattet af det danske EU-forbehold om indre retlige anliggender. Om Danmark så kan tilslutte sig på mellemstatslig vis, ja, det må tiden vise i forhold til, hvad der i øvrigt sker på det pågældende område, men det er jo vigtigt at have med i overvejelserne.

Så til selve programmet: Anne Baastrup, som er formand for Retsudvalget, vil gøre nogle bemærkninger efter mig, så har vi den fungerende justitsminister, der tilfører dette område en ny kultur, nemlig Brian Mikkelsen, til at håndtere dette, og vi har accepteret, at Brian Mikkelsen ikke deltager hele vejen igennem forløbet, men at ministeriet, forstår jeg, er dækket ind ved siden af, og det mener jeg at vi skal acceptere under de forudsætninger, at ministeren er fungerende minister på dette område.

Så har et oplæg af landsdommer Michael Lerche fra Nævnet vedrørende erstatning til ofre for forbrydelser, vi har et oplæg af retschef Jens Møller fra Folketingets Ombudsmand, vi har et oplæg ved formand Henning Jensen Nyhuus og advokat Jørgen Merrild Bie fra Landsforeningen Hjælp Voldsofre, og så skulle vi ellers, når den er ved at være lidt i tre, være klar til en kaffepause.

Så tager ordførerne for partierne over, og det kan være korte indlæg, det kan være enkelte synspunkter, det kan være spørgsmål, det kan være kommentarer, for karakteren af det her er jo netop, at vi alle sammen skulle være et tag klogere, når vi kommer herfra, og kan bidrage i fællesskab til udviklingen af det, der skal ende med at være svaret fra Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg til Europa-Kommissionen.

Med de her indledende bemærkninger endnu en gang hjertelig velkommen. Jeg håber, vi får en god eftermiddag og et godt resultat ud af det her, og så giver jeg ordet til Anne Baastrup.

Anne Baastrup (formand for Retsudvalget):

Sidste år gennemgik Retsudvalget erstatningsansvarsloven, voldsofferloven, og i den forbindelse fik vi, synes jeg selv, givet de to lovgivninger et løft, og jeg synes i og for sig, at lovgivningerne nu er så pæne, som vi efter omstændighederne kan opnå det.

Undervejs i lovforslagets behandling løb vi ind i noget af det, som i virkeligheden er temaet i dag. Det er, at der er forskel mellem de forskellige EU-lande på de forskellige typer erstatning, man kan få, og det viste for os, eller i hvert fald for mig, at det er u hensigtsmæssigt, at der er så store forskelle, i og med at der er et meget bredt samarbejde EU-landene imellem.

Omvendt er vi jo også opmærksom på, ligesom man ser på denne her oversigt, som I alle sammen har modtaget eller i hvert fald har haft lejlighed til at stjæle ude foran, at der jo stadig væk er nogle problemer. Der er stadig væk nogle lande, der giver til nogle, og andre, der ikke giver.

Det, der så i virkeligheden må være temaet her i dag, det er: Kan vi finde en løsning, således at vi i fællesskab kan skrive til Kommissionen om, hvad der er den rigtige model at lave for EU-landene som sådan?

Jeg ser helt bort fra den, synes jeg, interessante situation, nemlig at det i virkeligheden har været lidt vanskeligt for Kommissionen at finde et hjemmelgrundlag for overhovedet at komme med initiativer på det her område. Men det er ikke en situation, som er ny for os, det sker meget tit.

Det, vi i virkeligheden skulle komme frem til, det er - nu tænker jeg højt - at man som udgangspunkt har mulighed for, hvis man har været udsat for kriminalitet, at få erstatning udbetalt af eget land, at man skal bruge egne myndigheder, og at alle EU-landene så er ansvarlige for egne statsborgere eller folk med permanent opholdstilladelse. Det ville give en nem, smidig og hurtig og - i et vist omfang også - ensartet behandling.

Det, vi så i øvrigt skal bruge EU-landene til, er at opnå enighed om, at alle ofre for forbrydelser skal have en form for erstatning. Så tror jeg i virkeligheden, at vi kan komme et skridt frem ad vejen.

Det er nok det mest hensigtsmæssige, når man er ude som turist i et andet land, at man ikke behøver at forholde sig til, om man lige præcis er i Grækenland, i Tyskland eller i Danmark, men man bare kan anmelde det til den lokale politistation, når man kommer hjem efter i forvejen at have gennemført den konkrete anmeldelse dér, hvor man bliver overfaldet.

Jeg tror, det er en nem og hensigtsmæssig måde at gøre det på, når man er voldsoffer. Jeg tror ikke, at man som voldsoffer har specielt stort indblik i, hvordan man kører retssager i Grækenland. Men nu får vi se, hvad de forskellige bud bliver her i dag. Jeg glæder mig i hvert fald og håber, at jeg bliver klogere, således at når jeg kommer med mit oplæg som SF'er, så ved jeg præcis, hvad jeg skal sige. Tak.

Ordstyrer:

Tak skal du have, Anne, og så er det vores fungerende justitsminister, Brian Mikkelsen.

Brian Mikkelsen (fg. justitsminister):

Jeg vil godt starte med at takke Europaudvalget og Retsudvalget for invitationen til høringen her i dag om Kommissionens grønbog om erstatning til ofre for forbrydelser.

Det er jo et vigtigt led i regeringens retspolitik at styrke indsatsen for ofre for kriminalitet. Derfor er regeringen meget tilfreds med det initiativ, som Kommissionen har taget med grønbogen, der stiller skarpt på ofrenes retsstilling i EU.

Det fremgår af grønbogen, at der er meget store forskelle på ofrenes retsstilling inden for EU. På baggrund af disse forskelle vurderer Kommissionen, at der er behov for en fællesskabsregulering af reglerne om offererstatning.

Formålet med grønbogen er jo derfor at indlede en høring om, hvilke foranstaltninger der eventuelt kan træffes på fællesskabsplan for at forbedre mulighederne for erstatning til ofre for forbrydelser i EU.

Set isoleret er der ingen tvivl om, at vi med den danske lovgivning ligger blandt de allerbedste i EU, når det gælder retsstillingen for voldsofre både selvfølgelig som følge af lovgivningen under den tidligere regering, og som stemningen har været i Folketinget. Det betyder, at der i Danmark eksisterer en række muligheder for at yde hjælp til ofre for forbrydelser, både i form af økonomisk hjælp og andre former for bistand.

F.eks. gælder det efter retsplejeloven, at retten ved alle voldsforbrydelser og seksualforbrydelser har mulighed for at beskikke en bistandsadvokat for offeret, hvis offeret begærer det. Kun i helt bagatelagtige sager, hvor advokatbistand ikke tjener noget berettiget formål, kan retten afslå en begæring om advokatbeskikkelse. Hele formålet er jo at styrke offerets stilling i sagen. Bistandsadvokatens opgaver er både af juridisk og almen karakter. Ud over støtte til offeret under afhøringen hos politiet og i retten samt bistand ved opgørelsen af et eventuelt erstatningskrav vil der kunne være tale om rådgivning om særlige hjælpemidler, om personlig støtte og vejledning og om at orientere offeret om sagens forløb og forberede offeret på, hvordan sagen behandles i retten under domsforhandlingerne.

Herudover findes der i dag et landsdækkende net af lokale og uafhængige offerrådgivninger, hvor der tilbydes ofre for forbrydelser støtte og vejledning af frivillige støttepersoner, og der er etableret offerrådgivning i samtlige landets 54 politikredse.

Offerrådgivningen er et supplement til den rådgivning og støtte, der ydes af politiet, andre institutioner og professionelle. Offerrådgivningen tager navnlig sigte på den menneskelige kontakt og samtale med offeret, men rådgivningen omfatter også vejledning om de særlige støttemuligheder, der findes f.eks. af lægelig, psykologisk, social og juridisk karakter.

Med hensyn til den økonomiske hjælp til ofre for forbrydelser skal der i denne sammenhæng først og fremmest peges på offererstatningsloven. Offeret for en forbrydelse har naturligvis ret til erstatning fra gerningsmanden efter de almindelige regler, men som det også er fremhævet i grønbogen, kan gerningsmanden i praksis oftest slet ikke betale, og ofte er det slet ikke muligt at finde frem til gerningsmanden. Offerets erstatningskrav mod gerningsmanden er derfor som regel uden værdi for offeret.

Offererstatningsloven sikrer derfor, at ofre, der ikke får deres tab dækket fra anden side, i stedet kan få erstatning fra staten.

Efter offererstatningsloven har ofre egentlig altid et retskrav på erstatning fra staten for personskade, der forvoldes ved en voldsforbrydelse begået i den danske stat. Desuden ydes der bl.a. erstatning for skader på tøj og andre personlige ejendele, som voldsofferet havde på sig, da personskaden blev forvoldt.

Retskravet på erstatning gælder, uanset om offeret er statsborger i Danmark eller i udlandet, herunder i lande uden for EU. Det er desuden uden betydning for offerets adgang til

erstatning fra staten, at gerningsmanden er ukendt, under den kriminelle lavalder eller utilregnelig.

Erstatningen fra staten omfatter bl.a. tabt arbejdsfortjeneste, svie og smerte, tort, varige men, varig nedsættelse af offerets erhvervsevne samt helbredelsesudgifter, herunder efter omstændighederne også erstatning for offerets udgifter til læge- og psykologhjælp.

I grønbogen fremhæver Kommissionen forskellige problemer ved de nuværende forskelle mellem medlemslandenes lovgivning om erstatning til ofre for forbrydelser og stiller en række spørgsmål til indholdet og udformningen af eventuelle fællesskabsregler på området.

Jeg skal ikke her slavisk gennemgå alle Kommissionens spørgsmål, men vil dog fremhæve enkelte af de problemstillinger, som er fremhævet i grønbogen.

Grønbogen peger bl.a. på, at det kan være problematisk for en EU-borger, der bliver udsat for en forbrydelse i et andet medlemsland end bopælslandet, at få erstatning i det medlemsland, hvor forbrydelsen blev begået.

I Danmark har politiet imidlertid pligt til at vejlede ofre for forbrydelser om muligheden for at få erstatning fra staten. Herudover har politiet pligt til at hjælpe ofre med at udfylde og indsende ansøgningen om erstatning til Erstatningsnævnet. Vejledningspligten gælder naturligvis også over for udenlandske statsborgere, og vejledningen skal i så fald foregå på et sprog, som den pågældende kan forstå.

Kort sagt har vi her i landet en lovgivning om offererstatning, som vi efter min mening kan være ganske godt tilfredse med.

Det fremgår imidlertid af grønbogen, at retsstillingen i visse andre lande i EU lader en del tilbage at ønske i relation til erstatning fra staten til volds ofre. Der findes således medlemslande, hvor en person, der bliver udsat for en voldsforbrydelse, ikke på samme måde som her i landet kan regne med at få erstatning fra staten. Regeringen er derfor også indstillet på at medvirke til, at retsstillingen for ofre for forbrydelser i disse lande forbedres.

Det vil selvfølgelig ikke være rimeligt, hvis Danmark, blot fordi vi har en tilfredsstillende lovgivning og offererstatning, spænder ben for en proces, der kan føre til en forbedring af ofrenes retsstilling i andre medlemslande.

På den anden side er det afgørende for regeringen, at et eventuelt fællesskabsinitiativ om erstatning til volds ofre ikke kommer til at svække den meget velfungerende danske offererstatningsordning. Som Kommissionen også er inde på i grønbogen, er det vigtigt, at man ikke ved indførelse af de i øvrigt velmenende fællesskabsregler kommer til at ødelægge eksisterende offererstatningsordninger, der i forvejen yder en god beskyttelse af ofrene. Vi må ikke smide barnet ud med badevandet.

Hvis der fremsættes og fastsættes fællesskabsregler om offererstatning i EU, er det derfor også regeringens holdning, at reglerne bør udformes som minimumsstandarder og ikke som en egentlig harmonisering.

Den vanskelige øvelse vil være at udforme minimumsstandarder, der på den ene side generelt vil kunne forbedre beskyttelsesniveauet for ofre i EU, og på den anden side respektere de offererstatningsordninger i bl.a. Danmark, der fungerer tilfredsstillende.

Efter regeringens opfattelse bør sigtet med et eventuelt fællesskabsinitiativ navnlig være at sikre, at alle, der bliver ofre for en voldsforbrydelse i et EU-land, får mulighed for at få erstatning fra staten i det medlemsland, hvor forbrydelsen blev begået.

For at adgangen til offererstatning skal være reel, forudsætter det imidlertid også, at medlemsstaternes myndighed yder offeret den nødvendige bistand og vejledning. Dette er målsætningen, som regeringen er indstillet på at medvirke til at fremme i EU.

I den sammenhæng må jeg også sige, at jeg tror, det er vigtigt, at man holder sig for øje, at flere EU-lande har helt forskellige erstatningsretlige traditioner. Man når derfor næppe langt i bestræbelserne på at forbedre retsstillingen for ofre i EU, hvis man forestiller sig, at man på kort sigt kan lave ensartede regler for f.eks. bevisvurdering, erstatningsniveau og omfanget af erstatningen for såkaldte immaterielle skader.

I grønbogen peger Kommissionen bl.a. på, at der bør udformes ensartede principper for, hvordan erstatningen efter EU-landenes offererstatningsordninger skal fastsættes. Det er positivt, at Kommissionen også kommer ind på disse aspekter af spørgsmålet om erstatning til ofre for forbrydelser.

Efter regeringens opfattelse bør man imidlertid være opmærksom på, at erstatningen fra staten ikke bør vurderes løsrevet fra de almindelige erstatningsregler, der gælder i de enkelte EU-lande. Erstatningen fra staten bør ses i sammenhæng med den erstatning, som offeret har krav på fra gerningsmanden.

Vi har i Danmark valgt en ordning, hvor erstatningen fastsættes efter dansk rets almindelige erstatningsregler, bl.a. efter reglerne i erstatningsansvarsloven om erstatning for personskade. Det betyder, at erstatningen fra staten som udgangspunkt vil svare til den erstatning, som offeret har krav på fra gerningsmanden. Set fra offerets synspunkt er det den mest enkle og rimelige ordning. Han eller hun behøver ikke at spekulere på, om erstatningen bliver større eller mindre ved at gå til staten i stedet for til gerningsmanden.

Det fremgår af grønbogen, at der efter Kommissionens opfattelse ikke er grundlag for en harmonisering af erstatningsniveauet efter de statslige offererstatningsordninger, det vil sige af erstatningernes størrelse. Det er regeringen helt enig i.

Det almindelige erstatningsniveau i de enkelte medlemslande er jo ikke blot et spørgsmål om, hvor store beløb offeret får udbetalt. Når man ser på erstatningens størrelse, må man f.eks. også se på, om der skal betales skat af erstatning, og på hvilke sociale ydelser m.v. offeret kan få ved siden af erstatningen. Og disse regler er jo, som vi alle sammen ved, helt forskellige fra land til land.

Kommissionen finder derimod, at der bør fastsættes ensartede principper for, hvilke former for tab der kan kræves erstattet efter de statslige offererstatningsordninger. Spørgsmålet om, hvilke erstatningsposter der kan kræves erstattet, må ligesom erstatningernes størrelse ses i sammenhæng med de enkelte landes almindelige erstatningsregler.

Også her er den mest enkle og rimelige løsning, at den statslige erstatningsordning som udgangspunkt omfatter de samme erstatningsposter, som offeret kan kræve erstattet af gerningsmanden efter de almindelige erstatningsregler. På den måde sikres det samtidig, at offererstatningsordningen er overensstemmende med det enkelte lands grundlæggende erstatningsretlige principper. Efter regeringens opfattelse bør det derfor som udgangspunkt overlades til de enkelte medlemslande at fastsætte regler for, hvilke erstatningsposter der kan kræves erstattet.

Med hensyn til Danmarks holdning til et eventuelt senere forslag fra Kommissionen om fællesskabsregler for offererstatning skal jeg i øvrigt bemærke, at hvis sådanne regler bliver fremført med hjemmel i EF-Traktatens afsnit 4 om det civilretlige samarbejde, vil Danmark

på grund af sit forbehold på området ikke have mulighed for at deltage i afstemningen om reglerne, og reglerne vil derfor ikke gælde for Danmark.

Afslutningsvis vil jeg gerne endnu en gang understrege, at regeringen ser meget positivt på, at ofrenes retsstilling er kommet på den europæiske dagsorden. Vi skal sørge for at bevare den gode danske ordning og samtidig medvirke til, at forholdene for ofrene andre steder i Europa bliver forbedret.

Ordstyrer:

Tak for det.

Og så er det landsdommer Michael Lerche.

Michael Lerche (landsdommer, Nævnet vedrørende erstatning til ofre for forbrydelser):

Ja, jeg siger tak for invitationen til at deltage i denne her høring.

I de næsten 20 år, jeg har været dommer, har jeg også været tilknyttet Nævnet for erstatning til ofre for forbrydelser. Det er næsten en spiritusprøve at sige navnet, og derfor kalder vi det normalt bare Erstatningsnævnet. Jeg var først sekretær og næstformand for Erstatningsnævnet, og jeg har været formand for Erstatningsnævnet siden 1993.

Det er navnlig for ofrene utrolig positivt, at Folketinget vil arrangere denne her høring og dermed sætte spørgsmålet om erstatning til ofre for forbrydelser i fokus. Det er også glædeligt at høre, at regeringen og justitsministeren ønsker at styrke indsatsen mod kriminalitet.

I forhold til de forslag, som Kommissionen fremkommer med i grønbogen, er den danske offererstatningsordning bedre på næsten alle punkter. Grønbogens forslag har derfor, sådan som jeg ser på det, hovedsagelig betydning for de lande, f.eks. Italien og Grækenland, der ikke har nævneværdige offererstatningsordninger, eller for de lande, som har meget dårlige erstatningsordninger. Og så har grønbogen måske også betydning for ofre, der kommer til skade ved forbrydelser i et andet land end det land, de bor i.

Justitsministeren og også Europaudvalgets udsendte papirer har allerede beskrevet den danske offererstatningsordning, og jeg går ud fra, at Jens Møller vil fortælle nærmere om de mere almindelige danske erstatningsregler. Derfor vil jeg nu i mit videre indlæg fortælle kort, hvordan vi her i Danmark egentlig i praksis behandler sager om erstatning til ofre for forbrydelser.

Her har jeg så den første overhead:

Det, der beskrives her, er altså behandlingen af sager om erstatning til ofre for forbrydelser. Der er det sådan, at politiet har en pligt - det var også det, ministeren var inde på - til at vejlede ofrene for personskaade, og de har pligt til at vejlede til, at man kan få erstatning fra staten. Politiet har også pligt til at hjælpe med eventuel udfyldelse af ansøgningsskemaet til Erstatningsnævnet. Og på den måde har vi faktisk et utrolig godt og effektivt system til at få fat i ofrene og vejlede dem og hjælpe dem med deres eventuelle erstatningsproblemer.

Vi har også en anden måde - det er punkt 2 i oversigten - nemlig at der er adgang til at få beskikket en bistandsadvokat. Det er en utrolig flot og god ordning, hvor man på den måde binder en ekspert til hvert offer, en, der kan hjælpe. Det er en kostbar ordning. Det er et politisk valg, at man gør det, og jeg synes, det er utrolig fint, at vi har den ordning. Den

gælder naturligvis også for udenlandske ofre som f.eks. udlændinge, der kommer til skade her i landet.

Når så sagen behandles ved domstolene, er det et krav i loven, at offeret skal kræve erstatning, det er noget, anklagemyndigheden og retten normalt vil vejlede offeret om.

Dernæst går sagen videre og sendes via politiet til Erstatningsnævnet. Det er meget praktisk, at det er politiet, der fremsender sagerne til Erstatningsnævnet, for på den måde er Erstatningsnævnet sikker på at få alle de oplysninger, som politiet har, og offeret har ikke bøv! med at finde en dom og alle mulige andre politirapporter frem, de kommer automatisk til Erstatningsnævnet.

Erstatningsnævnet er et meget lille organ bestående af en dommer, der er formand, et medlem udpeget af Socialministeriet, og et medlem udpeget af Advokatrådet.

Sagerne behandles derefter i Erstatningsnævnet, og i Erstatningsnævnet har vi et meget lille sekretariat. Jeg må sige, at det er et utrolig dygtigt og kompetent sekretariat. Det ledes af en sekretariatschef og har så 2 1/4 juridisk fuldmægtig - den kvarte er, fordi Justitsministeriet har udlånt os en formiddagsfuldmægtig, kalder vi det, en, der kun er en ca. 10 timer om ugen. Men det er altså en god hjælp for os, fordi vi, som jeg senere kommer ind på, har utrolig mange sager, og vi har bøv! nok med at få dem ekspederet så hurtigt, som vi gerne vil. Så er der seks kontorfunktionærer. Utrolig dygtigt personale, som er i stand til at matche hovedparten af landets også bedste advokater og også mange af mine dommerkolleger. Så det personale har jeg grund til at være stolt over. Så har vi nogle juridiske studerende, der hjælper os på deltid.

Sagerne behandles så i Erstatningsnævnet på et månedligt nævnsmøde, hvor vi tager de tungeste sager. Vi har en bunke, der udsendes i cirkulation. Endelig er der en meget stor del af sagerne - jeg mener, at vi er oppe på omkring 70 pct. af sagerne - der afgøres af formanden eller sekretariatschefen alene. Og det er helt givet en ordning, det der punkt C med, at formanden og sekretariatschefen kan afgøre sagerne alene, som ofrene overlever på, fordi det er med til at speede sagsbehandlingen op.

Vi er i Nævnet bundet af erstatningsudmålingen ved dom, så der er altså ikke noget hokusfokus i de afgørelser, vi træffer. Vi følger de domme, der bliver truffet. Det er naturligvis en forudsætning, at man reelt har prøvet kravet ved dommen.

Så vil jeg slutte med en lidt tal for at fortælle, hvad det egentlig drejer sig om:

Vi får ca. 3.250 nye sager om året. Vi udbetalte i år 2000 ca. 51 mio. kr. inklusive renter i erstatning. Og politiet fik inddrevet fra gerningsmændene 6,7 mio. kr., og der må man rose det danske politi for en rigtig god og effektiv indsats. Det må også pædagogisk være rigtigt, at det er gerningsmændene, der så vdit muligt betaler.

Nu kommer jeg til noget, der er meget pinligt, eller pinligt er det ikke, for vi knokler for at gøre det bedre, men vores sagsbehandlingstid er således, at der går ca. et halvt år, før vi træffer afgørelse.

Det er ikke tilfredsstillende. Vi har gjort mange opmærksom på det, også politikerne, og der har også været spørgsmål i Folketinget om det, så vi skjuler ikke, at vi har den pukkel af sager, og vi har den sagsbehandlingstid.

Vi har gjort det, at vi har lavet en forhåndsscreening, og det gør altså, at en ca. 550 sager afgøres inden for de første 1-3 uger, men de resterende er vi stadig væk ikke stolte over.

Så hører vi nok til blandt de lande, der har en anstændig og god offererstatningsordning. Jeg vil også prale af, at vi er noget af det billigste, der kan forekomme. Det er ikke store driftsudgifter, der er til Nævnet.

Det, vi nu må frygte, er jo, at vi er et nævn, og det er noget, der farligt i dag. Jeg håber ikke, at Thors hammer gunker vores budgetter ned; men nu er der jo politikere til stede, så jeg vil da appellere til, at man giver os endnu bedre mulighed for at gøre noget godt. Jeg synes egentlig, at ofrene fortjener det. Det er ikke os, der fortjener det, men det er ofrene, der fortjener det. Så det vil jeg da kun appellere til, at man gør noget for.

Hvis vi så ser på de konkrete forslag her, så har vi faktisk ikke registreret noget stort behov for de regler, der tales om i grønbogen. Vi har faktisk kun ca. otte sager om året vedrørende tilskadekomster i udlandet, og i ca. halvdelen af tilfældene har vi kunnet hjælpe offeret, og de resterende tilfælde har vi måttet afslå, fordi der ikke har været hjemmel i loven.

Så så vidt jeg ser, er der ikke det store danske behov, men det er nok i høj grad for at hjælpe udlandet, og hvis vi kan tage det på os, så vil det jo være fint.

Tak.

Ordstyrer:

Tak for det. Det er ikke kun i dyreverdenen, men også i den politiske verden, der findes truede dyrearter - i det her tilfælde nævn. Det kan være, man skal overveje at skifte navn. Jeg ved ikke, om det hjælper; men nu skal vi også være seriøse.

Vi går straks videre med retschef Jens Møller, Folketingets Ombudsmand.

Jens Møller (retschef, Folketingets Ombudsmand):

Jeg vil også gerne sige tak, fordi jeg er blevet indbudt til at komme med et indlæg her i dag. Min tilgang til emnet er, at jeg i sin tid for snart 20 år siden var sekretær for Justitsministeriets Erstatningslovudvalg, der - kan man sige - lavede erstatningsansvarsloven, som jo på en række punkter stadig væk er gældende i dag.

Så har jeg været formand for Justitsministeriets arbejdsgruppe til revision af erstatningsansvarsloven, som gav anledning til en række ganske voldsomme ændringer, der blev vedtaget sidste år.

Og så er jeg i øjeblikket formand for samme ministeriums arbejdsgruppe, der skal tage stilling til, om der skal fastsættes erstatningsregler eller godtgørelsesregler til efterladte i forbindelse med dødsfald. Vi er færdige med en betænkning, der er i trykken i øjeblikket og forventes afleveret til justitsministeren i løbet af 14 dage til 3 uger, og som så kan indgå i den almindelige politiske behandling.

Det, jeg vil tage fat på, er, som Michael Lerche allerede startede med at sige, de danske erstatningsregler. Grunden til, at jeg vil tage det op, er, at man i grønbogen afholder sig fra at vurdere erstatningsniveauet. Man siger, at der er forskel på levestandarden i de enkelte lande og dermed på erstatningerne; men Kommissionen holder sig jo ikke tilbage i relation til at komme med nogle minimumsstandards. Og de minimumsstandards, som jeg læser det i grønbogen, går især ud på, at man vil fastsætte nogle erstatningsposter, som man minimum skal have erstattet, man siger ikke noget om med hvilke beløb, men de skal erstattes.

Jeg vil som baggrund ganske kort komme ind på, hvad de danske regler går ud på, og hvordan de forholder sig til de minimumsstandards, der er medtaget i grønbogen.

Der vil jeg med det samme sige, at vi opfylder allerede med den gældende erstatningsansvarslov i dag, så vidt jeg kan se, samtlige de punkter, der bliver opregnet som minimumskrav til en erstatningsordning både med hensyn til fastsættelsen af erstatning i nævnet, som Michael Lerche var inde på, men også i relation til hvad der bliver erstattet.

På denne oversigt ser man, hvordan det danske voldsoffer egentlig er stillet i forhold til andre skadelidte. Det er jo det, der er det relevante spørgsmål, man trækker en bestemt skadetype ud, nemlig voldsofre, og ser hvordan de er stillet i forhold til andre skadelidte. Her kan man f.eks. nævne tilskadekomne i trafikken, man kan nævne folk, der er udsat for en arbejdsskade, folk, der bliver fejlbehandlet på et hospital. Vi har jo særregler for disse skadelidte i færdselsloven, i patientforsikringsloven, i arbejdsskadesikringsloven. Og her kan vi sige, at pr. 1. januar i år er der fuld ligestilling mellem voldsofre og andre skadelidte.

Indtil da havde voldsofre faktisk en ringere erstatningsretlig stilling end andre, fordi man, når man fastsatte erstatningen, trak forsikringer og sociale ydelser fra, når nævnet fastsatte erstatningen. Det har man ikke gjort for de andre skadelidte nogen sinde. Så der kan man sige, at pr. 1. januar i år er der ligestilling på det punkt. Det er noget, Kommissionen er inde på. Kommissionen er inde på, hvilke tredjemandsydelser der skal trækkes fra, og også inde på, at der måske kan være nogle forskelligheder her mellem voldsofre og andre, men den forskellighed, som tidligere har været, den er ophævet allerede nu. Det var en del ændringerne af erstatningsansvarsloven sidste år.

Så vil jeg nævnte, at man i erstatningsansvarsloven i år 2001 og muligvis også i år eller næste år, afhængig af den politiske stillingtagen til de forslag, vi kommer med i den nye betænkning, er der sket en forhøjelse af erstatningerne generelt set med omkring to tredjedele, men for en bestemt offergruppe, nemlig voldtægtsofrene eller ofre for sædelighedsforbrydelser og incest, er der pr. 1. januar i år gennemført en forhøjelse med 100 pct. fra 50.000 kr til 100.000 kr. for voldtægt. Det er noget, der skal smitte af på de andre sædelighedsforbrydelser, med derimod ikke på egentlige voldssager. Det er noget, jeg ved, I vil komme ind på senere.

Så synes jeg, man lige kan se på, hvad erstatningerne egentlig er i dag, hvis man kommer til skade. Jeg vil med det samme nævne, at man i grønbogen på side 16 har en opgørelse, som man selv tager alt mulig forbehold for, men tal er jo tal, og tal er både taknemlige og utaknemlige, men her kan man få det indtryk, at hvis man f.eks. sammenligner Danmark med Tyskland, Frankrig, at så får man seks gange så høje erstatninger udbetalt som voldsoffer, i forhold til hvad vi får her i landet.

I den forbindelse vil jeg nævne, at de tal, der er nævnt i grønbogen, jo beror på den gamle retsstilling. Det vil sige, at der jo er lavet nye regler, så der er nok tale om mindst en fordobling i forhold til det, der står her. Hertil kommer, at da vi lavede betænkningen, der dannede grundlag for ændringen sidste år, konstaterede vi jo i Erstatningslovarbejdsgruppen, at der er store forskelligheder, som justitsministeren også var inde på, i opgørelsen af de enkelte poster, som gør, at sammenligningerne ikke er meningsfyldte. Bl.a. kan jeg se, at man i Tyskland regner invalidepensionen med til erstatningens størrelse. Hvis vi skulle gøre det her i landet, skulle vi regne social pension med, og så ville beløbene blive markant større.

Men de punkter, vi har her, er dem, der bliver dækket efter dansk ret i dag: Det er helbredelsesudgifter og andet tab, de bliver, om jeg så må sige, dækket efter regning i det omfang, den offentlige sygesikring ikke betaler, eller hospitalsvæsenet ikke holder for, tabt arbejdsfortjeneste. Efter en ændring af erstatningsansvarsloven får man pr. 1. juli tabt

arbejdsfortjeneste, indtil man kan begynde at arbejde igen, eller man kan tage stilling til, om man har lidt et varigt erhvervsevnetab.

Det tredje punkt er det, man får i svie og smerte, 135 kr. pr. sygedag, så længe man er syg.

Det fjerde er, at man får en mengodtgørelse. Det er vel det, man i grønbogen kalder immateriel skade, fordi det ikke er et økonomisk tab, der lides, og det får man efter en mentabel, hvor den højeste erstatning ved en 100 pct. invaliditet vil være ca. 600.000 kr. pr. 1. juli.

Erhvervsevnetab: Hvis man mister sin erhvervsevne fuldt ud for eksempel, og man har en årsindtægt på 300.000 kr., så vil man få en kapitalerstatning på 3 mio. kr. til at dække erhvervsevnetabet. Den er skattefri, og den indgår ikke fuldt ud i grundlaget for sociale ydelser, kun i social pension indgår den. Det vil altså sige, at man får 10 årslønninger skattefrit.

Tortgodtgørelse: Hvis man har været udsat for en krænkelse enten i form af en sædelighedsforbrydelse eller i form af en voldsforbrydelse, kan man få tortgodtgørelse efter tatningsansvarsloven.

Og de efterlevende kan kræve forsørgertabserstatning, svarende til ca. 30 pct. af det, som den skadelidte selv ville have fået, hvis det er ægtefælle og samlever, og børnene får faktisk en summering af det, man kunne have pålagt den afdøde at betale i børnebidrag op til det 18. år; man lægger dem sammen, det er i og for sig en ganske gunstig erstatning.

Til sidst har man så som noget nyt her i sidste folketingssamling vedtaget, at man nu også får et overgangsbeløb til de efterladte ud over forsørgertabserstatningen på 110.000 kr., tror jeg, det er i dag.

Og så har jeg skrevet som punkt i), at der eventuelt, hvis de forslag, vi kommer med i den kommende betænkning, bliver gennemført, vil kunne blive tale om herudover at yde en godtgørelse til efterladte ved dødsfald i forbindelse med nogle særlige kvalificerede forbrydelser, typisk manddrab eller vold med døden til følge eller andre meget alvorlige forbrydelser, der medfører døden, som så lægges oveni.

Det betyder, at de krav, der stilles i Kommissionens grønbog, fuldt ud er opfyldt allerede i gældende ret i dag. Og da Kommissionen jo ikke vil komme ind på niveauer for, hvor store erstatningerne skal være, er det jo ikke et spørgsmål, som vi i og for sig behøver at fte i forhold til grønbogen.

Men det er min klare opfattelse, efter at vi har gennemgået erstatningsordningen i alle andre europæiske lande, at Danmark, som det er i dag, bestemt kan være sine erstatninger bekendt.

Jeg kan godt fortælle ganske kort, at grunden til at man ser så astronomiske tal, når man sammenligner med andre lande, er, at i mange andre lande er heldbredelsesudgifterne ikke noget, som dækkes af det offentlige, det er noget, man selv må betale. Hvis det er tilfældet, er det klart, at så kommer der nogle astronomiske tal frem, for det er dyrt at ligge et halvt år på hospitalet. Her er det jo dækket af det danske sygehusvæsen. I andre lande er det ikke sådan, og så bliver disse beløb meget, meget store. Det er jo slet ikke relevant her i landet.

En anden ting, som jeg også vil nævne, er, at vi ikke medregner social pension i opgørelsen, og hvis man skulle medregne f.eks. en kapitaliseret værdi af en social pension på en 150.000-200.000 kr. om året, så vil det svare til en 3-4 mio. kr. i erstatning, hvis man

skulle opgøre det som et kapitalbeløb. Det indregnes slet ikke i de danske regler, det ligger udover.

Derfor er det samlede billede efter min opfattelse, at de, der kommer til skade i dag, får en erstatning efter skaden, som vi sagtens kan være bekendt, både over for de skadelidte, og også internationalt set.

Ordstyrer:

Tak til Jens Møller. Du kan måske lige, når vi skal have spørgerunden her, give et svar på, hvad du mener, når du siger, at det er overladt til den enkelte at betale i andre lande. Det må jo være relateret til sygeforsikringsordninger eller noget sådant, ikke?

Så går vi straks videre, og vi skal til Landsforeningen Hjælp Voldsofre. Jeg har forstået, at I skiftes lidt, og nu starter op, Henning Jensen Nyhuus, som er formand. Så kommer advokat Jørgen Merrild Bie umiddelbart bagefter, og I kører bare lige efter hinanden. Ordet er dit.

Henning Jensen Nyhuus (formand for Landsforeningen Hjælp Voldsofre):

Landsforeningen Hjælp Voldsofre vil også meget gerne takke for indbydelsen til denne høring. Vi synes, at det er et godt initiativ, og vi kunne ønske os flere af den slags. Det er mange gange sådan, at når man skal afgive et høringssvar, så bliver det et meget langt svar og et meget skriftligt svar, og så har vi en eller anden frygt for, at det ikke er alle, der læser høringssvaret.

Nu har vi dag muligheden for at uddybe, hvis der skulle være nogle spørgsmål, eller nogle ting, som vi skal have klaret.

Det er rigtigt, at den danske erstatningsordning faktisk er ved at være rigtig god, især når man er dansker, og man blot bliver i Danmark; men det gør danskerne jo ikke altid. Der er mange, der rejser ud, både som turist og for at arbejde - og ved arbejde er der også noget, der hedder fritid - og så har vi alle problemerne også for danskerne.

For Landsforeningen Hjælp Voldsofre er det meget vigtigt, at et offer så hurtigt som muligt efter hjemkomst fra et EU-land får følgende basale ting at vide:

Hvor skal offeret henvende sig for at få den nødvendige hjælp med hensyn til det sundhedsmæssige og erstatningsmæssige, da disse sager er meget tæt forbundet med hinanden? Hvor kan offeret få detaljeret rådgivning? Hvilke tidsfrister er gældende? Hvordan gøres erstatningskravet op? Og hvordan skal det dokumenteres? Hvilke tab kan forventes dækket? Og er der nogen mulighed for en acontoudbetaling?

Landsforeningen kan med nødvendig tilførsel af ressourcer foretage eller være behjælpelig med at foretage nogle af disse nødvendige juridiske henvendelser til udlandet og sikre dokumentation og opgøre erstatningskrav med bistand fra en beskikket advokat for offeret, også i sager fra EU. Og Erstatningsnævnet kan helt sikkert forestå afgørelse, udbetaling etc. med nødvendig tilførsel af ressourcer også til dette nævn.

For at sikre vore statsborgere bedst muligt, er det nødvendigt, at vi har nogle ganske få hængepartier på plads. De skal altså klares først. Der er en fire stykker, jeg vil nævne her i dag, og som vi er klar til at debattere efterfølgende:

Den 24-timers-regel, som Erstatningsnævnet arbejder efter i øjeblikket med hensyn til anmeldelse til politiet, den skal være mere fleksibel.

Tort(er)statningen til voldsofre skal hæves væsentligt.

Vi bemærker os, at Jens Møller har sagt, at torterstatningen til voldtægts ofre stiger til det dobbelte fra ca. 50.000 kr. til 100.000 kr. Jeg er meget imod at sammenligne volds ofres torterstatning med voldtægts ofres torterstatning, for man står hver især på sin side og siger: Hvem af os er hårdest ramt? Og jeg kan sådan set godt svare, at jeg synes, at de er ramt lige hårdt.

Derfor føler jeg det dybt uretfærdigt over for volds ofrene, at man har indført en regel med et maksimumbeløb på 10.000 kr.; selv hvis man går rundt og er alvorligt skadet hjernemæssigt eller fysisk, kan man kun få torterstatning på 10.000 kr.

Det har man ikke rørt ved med de ting, man har sat i gang nu, så dér føler jeg, at man bør tage fat nu og så sige: Hov, der var noget, vi havde glemt. Det skal vi have med.

Samtidig har man begået en anden fejl efter Landsforeningens mening nemlig, at man har gjort torterstatning til volds ofre afhængig af straffen til gerningsmanden, så man rundt regnet kan sige, at hvis ikke gerningsmanden får 1 års fængsel i straf, er der ingen torterstatning til volds offeret.

Det er dybt uheldigt, for hvis en gerningsmand ikke er kendt af politiet fra tidligere, og i er meget ung, så vil han typisk kun få 10 måneders fængsel, hvorimod han, hvis han er straffet før eller adskillige gange, vil få 1½-2 års fængsel. Så nu er et volds offer også pludselig afhængig af, hvilken gerningsmand han møder, men ikke afhængig af den skade, han er løbet ind i. Det er forkert.

Det sidste er et behandlingshjem, rekreatiønssted for volds ofre. Det savner vi i allerhøjeste grad. Vi har fået lavet mange gode ting igennem de seneste år for ofre. Vi har fået lavet centre for voldtægts ofre. Vi har savnet det, og det har vist sig, at vi har haft virkelig hårdt brug for det. Det er en kanonsucces for at sige det lige ud.

Nu savner vi en opfølgning. Vi behøver ikke at have et behandlingshjem i hvert amt. Vi kunne starte med ét behandlingshjem eller rekreatiønssted i landet, og så kunne vi se, hvordan det udviklede sig.

Med disse få ændringer kunne Danmark faktisk være et foregangsland.

Ud fra de forskellige erstatningsformer kunne der udformes mindstekrav til EU, der ikke nødvendigvis indebærer harmonisering over de økonomiske erstatningers størrelse, men som sikrer offeret at opretholde en velfærd i bopælslandet som før overfaldet, hvilket må være det primære formål for alle borgere i EU.

Jørgen Merrild Bie (advokat, Landsforeningen Hjælp Volds ofre):

For os at se er de aktuelle problemer ikke retsstillingen for udlændinge, som udsættes for en voldsforbrydelse her i landet, men derimod den modsatte situation, hvor danskere udsættes for en voldsforbrydelse i andre lande.

Der er problemet, at der i dag er en begrænset adgang til dækning fra det danske erstatningsnævn for forbrydelser begået i udlandet, og adgangen til erstatning efter reglerne i det land, hvor forbrydelsen er begået, er meget forskellig. I nogle lande er der slet ikke nogen mulighed for erstatning, og i andre lande er både fremgangsmåden og selve erstatningsbeløbene meget forskellige fra de regler, som vi kender her i landet.

Vi har kendskab til en række sager, som belyser de her problemstillinger, bl.a. en eksportchauffør, som blev overfaldet i Italien under en pligtmæssig pause, hvor han forlod den beskyttede rasteplads for at få noget at spise og blev overfaldet i forbindelse med det. Det var ikke direkte i relation til selve erhvervsudøvelsen, og derfor kunne Erstatningsnævnet ikke

dække, og da der ikke var tilsvarende regler i Italien, så står den person uden nogen som helst form for erstatning. Det blev heller anerkendt som en arbejdsskade.

Så det kan godt være, at der ikke er det store antal sager, og derfor er problemet måske ikke så stort for den danske stat, men det er i hvert fald et meget stort problem for de personer, det går ud over, fordi de i mange situationer står fuldstændig uden nogen form for erstatning.

Vi har også kendskab til andre eksempler, hvor man kunne få erstatning efter overfaldslandets regler, men hvor det viste sig, at det var meget besværligt, og det var nogle helt andre erstatningsbeløb end dem, man kendte herhjemme.

Ud over det har vi kendskab til en del sager, hvor der aldrig nogen sinde er søgt om erstatning, fordi der har været tale om turister, hvor det har været åbenlyst, at man ikke ville kunne få erstatning fra det danske erstatningsnævn, sådan som reglerne er i dag. Derfor vil de sager jo heller ikke figurere i den statistik, man har i Erstatningsnævnet.

Det enkleste var, hvis alle landenes erstatningsregler og procedurer for udbetaling af erstatning var ens i de her sager, men det tror vi er urealistisk at regne med sker, i hvert fald inden for en forholdsvis overskuelig periode.

Landsforeningen Hjælp Voldsofre foreslår derfor dels på lang sigt, at man forsøger at harmonisere både erstatningsreglerne og den fremgangsmåde, der skal følges, for at man kan få erstatning, men det vigtigste er nok, at man her og nu indfører nogle regler om, at det er bopælslandet, der behandler erstatningsansøgningen, og at erstatningen opgøres efter bopælslandets erstatningsregler.

Man skal dog være meget opmærksom på de særlige problemer, der kan være i relation til tidsfrist for politianmeldelse, når politianmeldelsen sker i et for offeret fremmed land. Der kan være mange ting, der gør, at den ret hårdhændede praksis, man har med denne 24-timers-regel, ikke vil være rimelige i de her tilfælde.

Endelig kan man overveje at lade det land, som forbrydelsen er begået i, refundere den erstatning, som bopælslandet har udbetalt. Det vigtigste er dog, at sådanne refusionsregler ikke drukner i administration eller kommer til enten at forsinke eller besværliggøre erstatningsudbetalingen til offeret.

Men bliver de her hængepartier, som Henning Nyhuus også har været inde på, vedrørende de danske erstatningsregler løst, så er det vores opfattelse, at Danmark, efter at den generelle forhøjelse af erstatningsniveauet, som træder i kraft - nogle af dem er trådt i kraft, og resten her 1. juli i år - godt kunne blive foregangsland for fælles europæiske minimumsregler.

Ordstyrer:

Tak for det, og vi overholder tiden fint. Der er nu kaffepause til kl. 15.20.

KAFFEPAUSE

Ordstyrer:

Vi går straks i gang med oplæg fra partiernes ordførere, og den første, der har ordet, er Irene Simonsen fra Venstre. Jeg vil bede dig komme herop.

Irene Simonsen (V):

Jeg vil gerne starte med at sige tak til panelet for nogle meget spændende indlæg, som bestemt for mit vedkommende var med til at sætte nogle ting yderligere på plads efter gennemlæsningen af grønbogen, som jeg synes var spændende læsning. Det er jo altid dejligt, når man som medlem kan få nogle nye oplysninger.

Det, jeg tænker på nu, er, at vi udvikler os meget i Europa. Der er meget mere bevægelighed mellem landene, og som Jørgen Merrild Bie sagde, er det måske ikke så forfærdelig mange sager, vi har for nuværende, hvor danskere bliver forulempet og bliver ofre i udlandet. Desværre kunne jeg godt forestille mig, at det er en situation, vi kommer til at opleve mere og mere i fremtiden i og med, at bevægeligheden bliver meget større fremover. Det er noget, alle ved.

Set med mine øjne kommer grønbogen på et helt rigtigt tidspunkt, fordi vi måske er inde i en periode nu, hvor vi kan få skabt en debat og forebygge nogle ting i stedet for at skulle til at hente noget for sent.

Vi er som danskere - jeg er i hvert fald selv - meget stolt af at bo i et land, hvor man kan sige, at vi kan sætte kryds ved alting her. Vi er på toppen, hvad angår ofrenes retsstilling. Det

I vi bestemt ikke slække på på nogen som helst måde. Det skal vi fastholde. Det er meget vigtigt.

Men som jeg får det udlagt her i dag, så vil jeg stille jer det spørgsmål, om I er helt 100 pct. sikre på, når man læser grønbogen og tolker de her ting, at det her handler om minimumskrav, og at Danmark ikke skal slække nogen steder?

Hvis det kun handler om, at der skal stilles nogle minimumskrav på det område her, så kan jeg ikke se andet, end at det her er fornuftigt. Så er vi også med til at hjælpe retsstillingen i de øvrige EU-lande.

Så kan vi i øvrigt også få opbygget et samarbejde, som måske - kan man sige - vil få praksis til at fungere bedre, i det øjeblik vores borgere bliver udsat for noget i et andet land. Sådan at det bliver nemmere for dem at få sagen igennem og i øvrigt slipper med så få gener som muligt. Det her handler jo i virkeligheden om, at det er nogle svage parter, som vi skal beskytte i videst mulig udstrækning.

Ordstyrer:

Så er det Frank Jensen, Socialdemokratiet.

Frank Jensen (S):

Jeg vil også gerne starte med at sige tak til panelet for en meget klar tale både i jeres præsentation af vores egen lovgivning og også i præsentationen af jeres synspunkter om, hvad vi kan gøre bedre.

Der var engang en klog mand, der sagde, at den eneste ros, man kan forvente her i tilværelsen, er selvros. Det er i hvert fald helt rigtigt, at den eneste, man kan forvente at få her i huset, er selvros.

Så var jeg da glad for, at alle sagde, at det niveau, vi har i dag på offererstatsområdet, kan vi godt være bekendt både i forhold til ofrene og i forhold til de lande, vi kan sammenligne os med. Jeg havde nær sagt, at det manglede da også bare andet, end at vi som et velfungerende og rigt land, er i stand til at ligge i front, når det drejer sig om behandling af de svageste medborgere, nemlig ofre for kriminalitet.

Formanden var indledningsvis inde på det med hjemmelspørgsmålet. Belært af mine personlige erfaringer med den rammeafgørelse, vi vedtog i Ministerrådet den 15. marts sidste år om ofres retsstilling i forbindelse med straffesager, hvor offeret for en forbrydelse som led i en straffesag altså skal have mulighed for at rejse krav om erstatning fra gerningsmanden, vil jeg sige, at denne sag om erstatninger er en sag, der er dømt til at få succes i europæisk sammenhæng.

Der er ingen repræsentant i Ministerrådet, der vil sidde og sige, at man ikke skal gøre mere i Europa for ofre for kriminalitet. Formanden kan derfor selvfølgelig have ret i at rejse spørgsmålet om hjemmel, men jeg er sikker på, at den hjemmel er der jo, hvis man ser på det erstatningsretlige, som naturligt hører hjemme i det civilretlige samarbejde.

Så er det rigtigt, at hvis det bliver placeret dér, så træder det danske forbehold i funktion, fordi Danmark ikke deltager i det civilretlige samarbejde. Men hvis man placerer det - og jeg ville i hvert fald ikke helt udelukke det endnu - under det strafferetlige samarbejde, fordi Ministerrådet som sagt har truffet en rammeafgørelse fra 15. marts sidste år om, at man, inden for det strafferetlige samarbejde i søjle 3, altså det mellemstatslige samarbejde, har skabt fællesskabsretlige regler for ofre, så deltager Danmark jo fuldt og helt.

Så hjemmelspørgsmålet er selvfølgelig interessant ud fra en feinschmeckersynsvinkel, og det skal vi selvfølgelig også interessere os for, men jeg er sikker på, at Europa vil gå videre med hensyn til at finde fælles rammer for erstatninger til ofre. Også i lyset af det, Irene Simonsen fra Venstre sagde, at vi er mere mobile, og vi bevæger os mere over grænserne, så må der også skabes nogle fælles regler.

Den fungerende justitsminister var i sin tale inde på, at regeringen ville gøre mere for ofre for kriminalitet. Jeg er ked af, at han er gået nu, for jeg ville gerne have stillet et spørgsmål. Nu ved vi det jo først i morgen, når vi får finansloven, men sådan som jeg har læst denne liste, den såkaldte dødsliste over nævn og råd, så er Erstatningsnævnet sat på, ikke til nedlæggelse, men på den såkaldte boblerliste over dem, der skal have beskåret deres økonomiske rammer.

Nu sad vi her og hørte landsdommer Lerches gennemgang af ikke bare det antal sager, man har, men han fortalte også, at der er et halvt års sagsbehandlingstid over for disse mennesker: børn, der har været udsat for incest, kvinder, der har været udsat for voldtægt, folk, der er blevet lemlæstet af vold. At vi så her i Danmark med den økonomi, vi har, skal ind og hente, jeg ved ikke hvor mange penge - det ved vi først i morgen - ved at spare på sagsbehandlingstiden, når man ved, at sagsbehandlingstiden er et halvt år! Det er svært at se, med den bemanding man har i sekretariatet, at det er i sekretariatet, man skal skære ned.

Så vil jeg gerne spørge Lerche: Er der nogen steder, der kan spares? Det har vi jo brug for at vide som lovgivere - det går jeg ud fra, alle har en interesse i, også regeringspartierne - så vi ikke går ind og beskærer på et område, hvor det så om et år viser sig, at sagsbehandlingstiden er blevet endnu længere end et halvt år. Det vil jeg gerne høre, om der kan gives et hurtigt svar på, så vi kan træffe de rigtige beslutninger, når finansloven om rimelig kort tid skal behandles.

Så vil jeg spørge, hvad der kan begrunde, at vi får fællesskabsretlige regler her. Jeg vil prøve at trække en konkret sag frem. Den har været behandlet meget i offentligheden, og derfor kan jeg også godt tillade mig at nævne det, selv om det er en konkret sag. Det var om en dansk betjent, der blev dræbt i tjenesten. Hans efterlevende enke og de børn, der var i ægteskabet, blev selvfølgelig tilkendt erstatninger efter dansk erstatningsret, men da

gerningsmanden var en ikkeherboende franskmand, blev enken efterfølgende tilkendt en meget stor torterstatning som efterladt ved en fransk domstol.

Vi har jo ikke, som det blev gennemgået, torterstatning til efterladte efter dansk erstatningsret; vi får det muligvis med baggrund i den betænkning, som vi hørte nævnt her fra Jens Møllers side, men er det ikke et eksempel på, at en vis form for fællesskabsretlig erstatningsret over for ofre har sin berettigelse.

Som I ved, førte den konkrete sag til, at den pågældende også fik en kulanceerstatning via et aktstykke til finansloven oven i de erstatninger, der gives efter dansk erstatningsret. Det, kan man sige, var selvfølgelig fuldstændig rigtigt i situationen, for hvem kunne modstå ønsket fra et stort parlamentarisk flertal om, at der også skulle lægges en kulancetorterstatning oveni?

Det er selvfølgelig ikke særlig hensigtsmæssigt, at vi udbetaler kulanceerstatninger i Danmark ved aktstykker i Finansudvalget, og kunne det her ikke begrunde, at der blev fundet en eller anden form for minimumsniveau og fundet en løsning på, hvilke myndigheder, hvilke domstole, der skal have kompetence til at træffe erstatningsafgørelser ved straffesager, når der er den her grænseoverskridende kriminalitet i det? Det synes jeg også er et relevant spørgsmål

stille. Jeg ved ikke, om det er Lerche, der skal svare på det, men jeg synes, det kunne være interessant at få det belyst.

Ordstyrer:

Tak for det. Så er det Peter Skaarup, Dansk Folkeparti.

Peter Skaarup (DF):

Tak for det. Jeg synes, det er godt, at vi får en diskussion af, hvor vi står med hensyn til erstatningsniveau og hvem, der skal betale alle de her ting, som vi kan komme ind på i løbet af eftermiddagen, så jeg hilser med glæde, at vi får en diskussion på baggrund af grønbogen. Kan det være startskuddet til noget godt også herhjemme, selv om det måske ikke bliver fælles EU-regler, så er vi i hvert fald med på det.

Det er jo noget af det forfærdeligste, når en person bliver slået til plukfisk i forbindelse med en voldsepisode. Jeg mener, det er utrolig vigtigt, at vi indretter lovgivningen på en måde, at vi sætter lovgivningen højt med hensyn til den person, der er kommet til skade, det offer, det er gået ud over. Og jeg kunne godt tænke mig, at vi måske så nogle gange glemmer gerningsmanden lidt mere og ikke er så fintfølelse med den behandling, han får. Men det er et mere generelt politisk spørgsmål, den afvejning, der er mellem offer og gerningsmand, som vi gerne ser det.

Grønbogen kommer jo ind på en række interessante problematikker. Der skal vi jo, som flere har været inde på, også ind den diskussion, om det er noget, vi i Danmark skal indføre som lovgivning. I første omgang har vi jo et forbehold på det retlige område, men det er rigtigt, som den tidligere justitsminister sagde, at der måske alligevel er nogle muligheder.

Det, jeg tror, vi i hvert fald kan være enige om, er, at det kunne være en god idé, at man i et område som EU, hvor landene efterhånden ligner hinanden en del, har nogle minimumsregler for, hvordan lovgivningen er strikket sammen. På den måde kan man være sikker på, at bliver der begået en forbrydelse i et af landene, eller er der en gerningsmand fra et af de bestemte EU-lande her, så er man sikker på, at man minimum kan forvente en erstatning til det offer på et eller andet rimeligt niveau. Det er jo også en af de diskussioner, der er omme under løsningsmodellerne.

Dog vil jeg sige, at der selvfølgelig er nogle problematikker, vi skal diskutere: Hvad med de øst- og centraleuropæiske lande, som nu formentlig for en hel del vedkommende kommer ind i EU? Der kan være nogle diskussioner dér omkring indkomstniveau, hvor en erstatning måske, hvis den ligger meget højt i EU-minimumsreglen, kan være lovlig høj i forhold til det indkomstniveau, man er vant til, og det niveau, man i det hele taget er vant til i det østeuropæiske område. Så der kan være nogle diskussioner dér, som man kan være nødt til at tage.

En af de ting, vi synes er vigtig, er det med de beskikkede advokater, altså at man får sikkerhed for, at sådanne vil være til rådighed i landene. Det er noget af det, vi vil koncentrere os meget om.

Så vil jeg lige komme ind på den danske diskussion, for ét er, hvad vi diskuterer i forbindelse med grønbogen, noget andet er, at der kan være grund til at kigge på nogle af de problematikker, vi allerede er udsat for her i Danmark. Uanset om vi laver fælles EU-minimumsregler, eller vi laver parallelaftaler efterfølgende med de EU-lande, der går fuldt med, så har vi nogle problematikker herhjemme, som jeg synes, det er vigtigt at forholde sig til.

Noget af det, vi har fokuseret på, er torterstatninger, som også den tidligere justitsminister var inde på i forbindelse med politienken fra Århus. Vi synes, det var meget uheldigt, at det viste sig, at man af forskellige grunde ikke kunne give en erstatning, som tangerede den franske, inden for den danske lovgivning. Vi synes, det er godt, at der nu bliver kigget på torterstatningerne i den forbindelse og glæder os til at høre det endelige resultat på dét område.

Jeg synes måske også, at der er et andet område, som jeg egentlig tror, at den nye regering vil kigge på generelt omkring organiseringen, nemlig at det er uheldigt, at der går et halvt år fra, der er faldet dom ved en ret, til borgeren, der er kommet i klemme - offeret - får sin erstatning.

Det hænger ikke sammen, og hvis det endda er sådan, at der bliver fileet på erstatningen, ved at man indhenter nye oplysninger og sådan noget, så synes jeg, det er meget uheldigt. Det er ikke særlig beskyttende over for offeret og retssikkerheden, at der går så lang tid, fra dommen falder, til der kommer en erstatning.

I den forbindelse synes jeg, det er udmærket, at regeringen overvejer, hvordan man egentlig strikker det her område sammen, og for mig at se er det ikke nødvendigvis et spørgsmål om, at der skal gå længere tid, eller der skal være mindre erstatninger. Som jeg har forstået regeringen, når man siger, at man vil kigge på det her område, så er det mere et spørgsmål om at finde en bedre løsning på det, altså noget, der kan formindske sagsbehandlingstiderne. Det tror jeg er det sigte, man har, men det kommer vi jo selvfølgelig tilbage til i forbindelse med det løbende arbejde.

Generelt tror jeg, at man skal passe på med at tro, at når man siger, at nu nedlægger regeringen råd og nævn, så betyder det en nedskæring på nogle områder. Det kan lige så godt være, at opgaverne stadig væk bliver løst, men bliver løst på en mere effektiv og rimelig måde, og det håber jeg i hvert fald, at de bliver på det her område.

Vi kunne egentlig godt tænke os, at man kiggede på hele området og måske samlede indsatsen, således at i stedet for at der er en masse små parter her, der skal lave en lille indsats, at man måske samlede indsatsen i noget, som blev styret ét sted fra. Der så vi da meget gerne, at foreningen her, som Henning Jensen Nyhuus repræsenterer, kunne få en rolle. Jeg ved, at

SF har fremsat et forslag i Folketinget, som vi behandler i øjeblikket, hvor der er nogle diskussioner omkring det her, og jeg synes, det vil være rigtig godt, i det omfang foreningen også kan fortsætte det private arbejde, som den selvfølgelig også kører.

Så generelt vil jeg sige, at det er godt, vi har diskussionen, det er godt, at vi er dér fremme, hvor der sker noget, men der skal også ske noget i den danske debat, uanset grønbøger.

Ordstyrer:

Ja tak.

Lars Barfoed fra Det Konservative Folkeparti.

Lars Barfoed (KF):

Tak for ordet, og tak for gode indlæg, jeg synes, vi har fået belyst problemstillingen godt fra forskellige sider.

Man kan jo sige, at der er to indfaldsvinkler til denne her høring. Dels er der en, hvad al vi sige, en retspolitisk erstatningsretlig indfaldsvinkel, og dels er der en mere EU-politisk indfaldsvinkel på det, og jeg vil godt komme med nogle kommentarer, der tager højde for begge indfaldsvinkler.

Jeg synes som sagt, det var gode indlæg, og ikke mindst har jeg selvfølgelig lyttet til, hvad Henning Jensen Nyhuus havde at sige om de problemer, som man ser, der er i øjeblikket, og de muligheder, der er for at optimere den vel i forvejen ganske udmærkede ordning, som vi har i Danmark, og jeg noterede mig ønsket om information og bistand i forbindelse med danskere, som har været ofre for vold i udlandet. Det kunne gøres bedre, siger du, og der har andre indlæg været inde på, at der jo er en god bistand fra politiets side, når det gælder nogle, som har været ofre for vold i Danmark, og en hurtig, effektiv information. Der synes jeg da, at det er vigtigt, hvis vi på et tidspunkt kunne få belyst det lidt nærmere og se på, om vi kan yde en bedre indsats dér.

Jeg har også noteret de andre forslag, nemlig en mere fleksibel 24-timers-regel, en bedre erstatning, som flere har været inde på, omkring tort, også at den ikke bør være afhængig af længden af straffen til forbryderen. Jeg synes, det var nogle meget rigtige betragtninger, der kom frem, at det virker, som om erstatningen nogle gange godt kan have en lidt tilfældig karakter, bl.a. afhængig af den tidligere vandel, som den pågældende voldsmand har haft.

Også forslaget om, at man i Danmark får en eller anden form for behandlings- eller rekreationshjem, synes jeg da lyder fornuftigt, hvis vi altså ud over at yde erstatning også kan bidrage til så hurtigt som muligt at få de pågældende ofre for vold til at fungere fornuftigt i samfundet igen, og det gælder vel både mentalt og fysisk. Det er først og fremmest en hjælp til dem, men også en hjælp til os alle sammen i virkeligheden.

Så det synes jeg alt sammen var gode, rigtige og spændende forslag, som vi skal arbejde videre med. Uden at vi kan stå her i dag og love noget, er det i hvert fald fornuftige og gode betragtninger, der kom frem dér. Men det er jo alt sammen noget, vi kan løse i Danmark ved interne danske regler, det er ikke noget, som berører, hvad skal man sige, EU-aspektet.

Når det gælder det EU-mæssige aspekt, er udgangspunktet jo, hvis jeg lige må citere et stykke fra resumeet fra grønbogen. Der står bl.a.: »To personer, der bliver offer for en forbrydelse under identiske omstændigheder, men i forskellige medlemsstater, kan således modtage vidt forskellige erstatningsbeløb for samme skader. Disse virkninger er ifølge

Kommissionen utilfredsstillende i relation til målsætningen om at gøre EU til et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed for alle«.

Det er vel en begrundelse, som er meget generel, og man kan sige, at med sådanne begrundelser er der vel stort set ikke nogen reguleringsområder, som vi ikke kunne lægge ind under EU, og så kunne vi jo efterhånden ophæve dette hus, for så var der ikke meget tilbage for os folketingsmedlemmer at lave. Man skal passe lidt på med sådan nogle meget generelle begrundelser, som jeg synes, Kommissionen er lidt inde på her, og jeg vil godt have lov til at forholde mig lidt skeptisk til EU-reguleringen på området her.

Claus Larsen-Jensen startede jo med at sige, at overhovedet at rejse det spørgsmål kunne måske ses som en antydning af EU-modstand: Nu skal jeg ikke være den, som repræsenterer EU-modstanderne, det er jeg langt fra, tværtimod er jeg stærk tilhænger af EU, men fordi der er nogle områder, hvor det er godt at have gode regler, er det ikke nødvendigvis sådan, at det er EU, der skal stå for de regler. Det kunne jo godt være, at det var bedre eller i hvert fald lige så godt, at det var landene selv, og skal vi følge det nærhedsprincip, som vi jo siger, at vi hylder, må vi jo også gøre det i nogle konkrete sammenhænge en gang imellem og ikke hver gang, der er et tema på bordet, som vi alle sammen har sympati for, straks sige: »Her må EU have nogle regler«. Hvis vi kan lave reglerne lige så gode her i landet, så er der jo ingen grund til, at EU også skal til at interferere i reglerne.

Det fører mig så over til at se på de bemærkninger, som Jørgen Merrild Bie havde om manglende erstatning ved rejse i udlandet. Du gik endda så vidt, at du sagde, at det var nok mest enkelt, hvis alle regler i EU var ens, at vi fik en harmonisering, men at man også kunne klare sig med mindre i hvert fald i første omgang.

Umiddelbart synes jeg, det stod lidt i modsætning til Michael Lerches indlæg, hvor du jo sagde, at man i nævnet egentlig ikke rigtig havde registreret noget behov for EU-regulering. I talte måske om to forskellige problemstillinger, men det er i hvert fald vigtigt at få dissekeret det lidt nærmere for at se på, om der er nogen steder, hvor der reelt er behov for EU-regler.

Sådan som jeg hører det, kan der være nogle problemer i forbindelse med folk, der rejser og har et krav på en erstatning, men har svært ved rent processuelt at få den erstatning hjem, og derfor ville jeg, ud fra det jeg har hørt i dag, godt være åben over for, at man så på, hvorvidt der rent processuelt kunne være behov for en om ikke EU-regulering så i hvert fald en koordinering EU-landene imellem, således at vi sikrer, at danske statsborgere ikke kommer i processuelle problemer, når det gælder om at få en erstatning, som de materielt set har krav på.

Derimod synes jeg ikke, at jeg har hørt nogen dokumentation eller videre argumentation, heller ikke i grønbogen, for, at der på det materielle område skulle være behov for en EU-regulering, hverken hvad angår erstatningernes størrelse - det siger Kommissionen jo heller ikke at det skal være - men heller ikke for så vidt angår, hvilke skader der skal være dækket, og hvilke forbrydelser der skal være dækket. Der mener jeg sådan set ikke, at det er noget, som EU bør gå ind og regulere. Der mener jeg, at vi skal holde fast i nærhedsprincippet.

Min konklusion kan så være: Der er formentlig behov for, at vi forbedrer reglerne på nogle områder i Danmark. Der kan måske også være behov for at se på de processuelle regler, for så vidt angår grænseoverskridende problemstillinger, men jeg har svært ved at se noget behov for, at EU skal gå ind og regulere reglerne rent materielt. Det må være op til de enkelte lande. Det er sådan min foreløbige konklusion. Tak.

Ordstyrer:

Tak skal du have.

Jeg skal lige sige, at jeg jo indledte med at stille det frække spørgsmål, der havde relation til nærhedsprincippet. Man kan jo sådan set godt lave fælles principper, men i sin konkrete indretning tage hensyn til de forskelligheder, der er. Det er jo bl.a. noget af det, vi gør ikke mindst på retsområdet eller i hvert fald tilstræber at gøre. Det er jo sådan set det, jeg forsøgte, for jeg er enig med Frank Jensen i, at det nok er en dødfødt sild at gå ud og sige, at vi er imod dette her, fordi vi har klaret alt hos os selv. Det har vi jo ikke. Men det var mere princippet i det her, og det er vel spørgsmål, vi generelt skal stille os selv, hver gang vi er inde i en regulering.

Vi har store diskussioner i Europaudvalget. Når vi vurderer nærhedsprincippet, så skriver Kommissionen altid, at det her er altså et grænseoverskridende problem, som gælder alle, og derfor har man en legitim ret til at gå ind i området, og vi ved jo, at med den grænseoverskridende udvikling, der sker på en række områder, hvor det jo er mere og mere siggribende i forhold til indenrigspolitiske spørgsmål, skal vi jo en gang imellem stille os selv spørgsmålet: Er det nu den rigtige måde at gøre det her på?

Det var bare et forsøg på at lave en præcisering, så man ikke misforstår, hvad det var, jeg prøvede at hejse fanen for.

Så er det formanden for Retsudvalget, SF's repræsentant Anne Baastrup.

Anne Baastrup:

Jeg tror, jeg vil arbejde videre på, hvad Lars Barfoed var inde på og for den sags skyld også Frank Jensen. Hvis vi tager som udgangspunkt, hvad formentlig alle er fælles om, er det: Hvordan er offerets stilling bedst? Hvad er det, der stilles krav om, hvis man er offer? Det er en enkel, hurtig sagsbehandling med en mulighed for at kunne regne ud, hvad man kan få i erstatning, og den erstatning er i øvrigt sat sammen i relation til de øvrige ydelser, man kan få i sit eget land, dér, hvor man bor, er statsborger eller har permanent opholdstilladelse.

Hvis man tager det som udgangspunkt, så er der jo i og for sig ikke nogen grund til, at man skulle rode rundt i Grækenland, fordi det er dér, man blev slået ned. Så jeg tror, at vi skal lave et høringssvar, der går på: Det er en god idé, at Kommissionen er kommet med det her slag, det er en god idé, at samtlige lande laver en regel, der går på, at de hver for sig er ansvarlige for egne borgere, med den der definition, som Kommissionen selv har lagt op til, og så med nogle elementer af, hvad det så i virkeligheden er, man i givet fald skal kunne få erstatning for.

Så kan der komme en situation, hvor der er en frygtelig masse mennesker fra Danmark, der er i Grækenland eller Spanien, og at der så kommer en skævvridning, at den danske stat i virkeligheden kommer af med flere penge til den spanske stat, end Spanien kommer af med til den danske stat, for den vold, der sker i det pågældende land.

Forstå mig ret: Mit udgangspunkt er, at den danske stat fuldt ud finansierer de udgifter, der er forbundet med forbrydelser i andre lande, for egne borgere og omvendt.

Man kan godt forestille sig en situation, hvor man skal regresse, men det ville være lidt noller. Jeg tror, at samlet set er det ikke mange penge, det handler om.

Så vil man få en relativt enkel løsning på det her problem, og vi kommer med et positivt svar til Kommissionen om, at den bare skal arbejde videre inden for de her rammer.

Så har der jo også været en hel del oplæg om det danske system, og det har sådan givet mig anledning til at stille nogle, forstå mig ret, ikke frække spørgsmål, men spørgsmål, jeg synes skal stilles.

Michael Lerche var inde på 24-timers-reglen. Du er jo også blevet spurgt om det, og jeg synes, det kunne være interessant, at du gav en beskrivelse af, hvad det egentlig er for en regel, I konkret arbejder efter.

Så spørger jeg også: Er det ikke rigtigt forstået, at den sagsbehandlingstid på 6 måneder, I har, jo i virkeligheden skal lægges oven i den tid, der går, fra at man overhovedet kan konstatere, at der er et erstatningskrav. Hvornår får den enkelte person, der bliver slået ned dag 1, 1. januar, i virkeligheden sin erstatning, hvis man sådan tager en gennemsnitlig sagsbehandlingstid ved domstolene?

Så siger du i jeres beretning, at der er 8 tilfælde af danskere i udlandet, hvoraf halvdelen fik erstatning. Jeg har fået henvendelser fra folk, det er meget tit langturschauffører, som Landsforeningen Hjælp Voldsofre også lidt var inde på, og der er jo nogle problemer med den måde, som arbejdsskadeerstatningsloven er skruet sammen på, set i sammenhæng med offererstatningsloven.

Jeg tror, jeg har hørt et tilfælde, hvor han kørte en lille omtur, fordi han ikke turde være på rastepladsen. Det, vi jo også har hørt nu, er, at mange af de beskyttede rastepladser, der er på de store ruter, simpelt hen er det sted, hvor man kan være helt sikker på at blive overfaldet. Så hvis det er sådan, at man godt vil beskytte sig selv, så skal man i hvert fald ikke være dér, men man skal tage ind til byen, og så er det, at arbejdsskadeforsikringsloven lige er for stram, eller også er det din lov, der er for stram.

Så er der spørgsmålet om forskudsvis udbetaling: I hvilket omfang giver I i virkeligheden forskudsvis udbetaling? SF's beslutningsforslag blev jo behandlet her i Folketingssalen forleden dag, og jeg skulle hilse og sige, at Dansk Folkeparti var voldsomt imod, men det er jo ikke til sådan helt at vide. Det, vi i hvert fald fik at vide af socialministeren, var, at der er 50 pct. dækning af udgifterne til psykologhjælp, men hvis det nu er sådan, at man er slået ned, og man så bare er henvist til overførselsindkomst, kontanthjælp eller andet, så kan det altså godt være relativt svært at få finansieret de resterende udgifter til psykologhjælp. Hvordan er jeres mulighed for dér at yde forskudsvis udbetaling, gør I det, og hvordan får man som offer det at vide?

Noget af det, som jeg selv oplever som et hovedproblem, når man er offer i Danmark, er, at der ikke er nogen, der passer på én. Altså man går i socialforvaltningen og får kontanthjælp eller sygedagpenge, og så går man til sygehusvæsenet og får en eller anden form for fysisk reparation. Så kan man måske få erstatning fra sin egen private forsikring, og så har man måske en ordentlig kontaktperson hos politiet, der også hjælper, eller eventuelt en bistandsadvokat, der er godt inde i sagerne, og som så også hjælper.

Til sidst, og det fører mig så over til den debat, som Jyllands-Posten havde her mellem jul og nytår, hvor der var flere bl.a. universitetsfolk, der sagde, at de udgifter, den danske stat har til bistandsadvokater, ikke er pengene værd. Er det rigtigt? Jeg ved ikke, hvem af jer der vil svare. Og i givet fald, hvad gør vi ved dét? Det er ganske u hensigtsmæssigt, at der går den slags historier, og kan vi spare nogle penge dér og bruge dem til noget andet, eventuelt en forbedring af kontaktpersonsordningen hos politiet, var det måske en god idé, eller ansættelse af nogle andre folk end lige præcis politifolk til at varetage denne her arbejdsopgave, hvor jeg vil pege på, at socialrådgivere har en ikke så ringe uddannelse.

Det kunne være en idé nu, hvor vi altså fra SF's side har peget på, at der mangler en tovholder i hele systemet. Landsforeningen Hjælp Voldsofre var vores forslag til at være tovholder i de alvorlige sager. Det blev afvist. Altså selv om folk siger, at der er en forfærdelig masse vold i Danmark, så er der altså ikke så meget vold, at de forskellige politikredse rent faktisk kan få en offerrådgivning, der kan håndtere de sager, der er bare en lille smule alvorlige. Det er i hvert fald også det, man hører rundtomkring fra offerrådgivningerne.

Lidt af det her - nogle svar på de her ting, tak.

Ordstyrer:

Ja, tak. Så er det Elisabeth Arnold fra Det Radikale Venstre.

Elisabeth Arnold (RV):

Tak for ordet.

Nu er der sagt så meget fornuftigt om al det juridiske, så der kan jeg ikke tilføje så færdelig meget, men jeg vil gerne opholde mig lidt ved det EU-politiske og glæde mig over, at vi nu står i en af de processer, som vi faktisk har ønsket igennem mange år, nemlig at de nationale parlamenter inddrages i beslutningen om, hvad det er for emner, Kommissionen skal tage op.

Kommissionen har jo monopol på initiativ, og den gør det fornuftige, at den sender en grøn bog ud til diskussion. Jeg synes, det er rart at vide, at der står 14 andre parlamenter i EU, som alle sammen har haft chancen for at diskutere den her grøn bog, og jeg håber virkelig, de har gjort det.

Vi lægger meget vægt på i Danmark, at vi diskuterer alle de grønbøger, der kommer fra Kommissionen, så vi kan være med til at give den gode råd om, hvorvidt den overhovedet skal gå i gang med det her projekt, eller om den skal gøre det på den ene eller den anden måde. Så jeg synes, det er en spændende proces, der er kommet i gang her i de senere år med, at grønbøger fra Kommissionen bliver lagt ud til diskussion i de nationale parlamenter. Vi står altså her lige nu i den proces, og det er så mig og mine kolleger i Folketinget, som denne her proces i virkeligheden er til ære for. Derfor skylder vi også stor tak til de eksperter, der er kommet for at give os noget input. Så selve det med høringen i de nationale parlamenter er så en utrolig vigtig proces. Kommissionen har jo ikke handlet ud i den blå luft. Det kunne måske fremgå af nogle af de tidligere indlæg. Der ligger jo en handlingsplan fra et møde i Wien. Der ligger en erklæring fra Tammerfors for et par år siden, og der har været holdt en konference i Umeå, hvor man opfordrede Kommissionen til at komme med forslag til nogle fælles regler på det her område.

Så der er altså kommet opfordringer fra adskillige møder og fra en konference om det her emne, som Kommissionen selvfølgelig ikke kan sidde overhørig, og så siger den okay, så laver vi et forslag til, hvilke spørgsmål man kan diskutere, og det sender vi så ud til de 15 parlamenter, og det vil vi så gerne vil have en reaktion på. Det er så den udmærkede proces, vi er i gang med nu.

Det, der er det gode ved den proces, er, at vi hermed får en anledning til at gøre status over, hvordan de danske forhold er på området. Der synes jeg, vi har fået glæde af - eller i hvert fald i dag er blevet oplyst om - at der ikke er nogen speciel grund til at være bekymret for den danske regulering på området. Den er god, erstatningerne er af en rimelig størrelse, og

der er også en effektiv sagsbehandling, kan vi forstå. Det synes jeg da er betryggende at vide for os.

Derfor kunne man jo godt fristes til at sige, at så behøver vi ikke at foretage os mere, så kan vi sige til Kommissionen, at det kan den godt glemme, for alt er godt i Danmark.

Det bekymrer mig en lille smule, at Michael Lerche sagde, at der ikke var behov for fælles regler, fordi den danske lovgivning var god, men de andre lande kan jo godt ønske en forbedring af deres lovgivning, og der går jo ikke noget fra os ved at ønske, at andre lande får bedre regler, end de har nu, sådan at de kan komme op på vores niveau, og sådan at danskere, der rejser i udlandet, i højere grad kan føle, at de bliver behandlet lige så godt i udlandet, som de bliver herhjemme.

Så jeg mener i høj grad, der er brug for at give et positivt svar til Kommissionen og sige, at vi også ønsker, at andre skal få rimelige vilkår og have minimumsregler, som beskriver, hvad det er for typer skader, man kan få erstatning for, f.eks. tort. Nogle af de andre ting, der er nævnt i grønbogen, synes jeg i hvert fald må være de ting, man skal forvente der er sådan nogle regler om.

Jeg har ligesom Lars Barfoed ikke nogen store problemer med, at der er forskellige erstatningsniveauer i forskellige lande. Det kan man ikke undgå, og man skal heller ikke prøve at harmonisere, for så betyder det, at alt inden for vores sociallovgivning og pensionslovgivning pludselig skal harmoniseres, og det er ikke ønskeligt. Det er også et arbejde uden ende, og jeg tror ikke, det vil bringe ret meget glæde over EU.

Jeg ville foretrække, at vi lavede nogle minimumsregler, hvor vi sagde, de og de ting kan man få erstatning for. Sådan og sådan skal skadebehandlingen foregå, og man kan som offer, som Anne Baastrup fornuftigt sagde, forvente en hurtig og kompetent vejledning i systemet, hvis man kommer ud for en forbrydelse.

Så vil jeg sige om det danske forbehold, at jeg synes, vi skal behandle det fuldstændig nøgternt, om der rent faktisk er et ønske om at få fælles regler på det her område. Hvis der så kommer fælles regler, må vi konstatere, at vi har udmærkede regler i Danmark, og vi kan så måske lave en parallelaftale, sådan at vi kan blive tilsluttet de regler, de øvrige lande eventuelt skulle ønske at gennemføre.

Jeg har et enkelt spørgsmål til panelet: I forbindelse med grønbogen stod der beskrevet en europarådskonvention fra 1983, som var den eneste hidtidige regulering på området, og jeg vil gerne vide, hvad det er, den ikke kan, som gør, at der er nogle, der begynder at tænke på en yderligere EU-regulering. Kan vi få en lille beskrivelse af, hvad den egentlig indeholder? For hvis man har en europarådskonvention, så har man jo allerede nu utrolig mange lande omfattet af den, i hvert fald i det omfang de overhovedet vil ratificere og vil tiltræde den. Men der er i hvert fald et potentiale på 44 europæiske lande, og det synes jeg da må være endnu bedre end blot at have en fælles regel for 15 EU-lande.

Så det spørgsmål vil jeg gerne have besvaret under debatten. Tak.

Ordstyrer:

Tak for det. Som sidste mand er det dig Jann Sjursen fra Kristeligt Folkeparti.

Jann Sjursen (KRF):

Jeg vil også gerne sige tak til panelet for indlæggene, der er kommer her i dag. Jeg vil godt knytte an til Lars Barfoeds indlæg og overvejelserne om nærhedsprincippet. Jeg vil sige, jeg

kan langt hen ad vejen dele de holdninger, som Lars Barfoed gav udtryk for på det her område.

Man kan have to vinkler på nærhedsprincippet ved, at man kan sige, at Kommissionen som på så mange andre områder har fået en god idé, og så skal man selvfølgelig iværksætte nogle initiativer. Man kan tage det udgangspunkt, som Elisabeth Arnold gjorde for lidt siden og sige, at Kommissionen har fået en række opfordringer fra konferencer osv., og Ddr kan være andre ønsker for bedringerne af andre landes regler, så hvorfor ikke.

Uanset om der er lande, og det viser det materiale, vi også har fået udleveret her i dag, hvor man kan sige, at erstatningerne lader tilbage at ønske, så mener jeg ikke, det er et selvstændigt argument for, at så skal man også have en EU-regulering på det her område.

Hermed være anmeldt, at jeg synes, at det faktisk er et spørgsmål, om vi ikke skal sige, at her mener vi egentlig, at nærhedsprincippet tilsiger, at de enkelte lande selv regulerer området. Hvis man så alligevel vil gå ind og regulere, er det klart, at så må det være med minimumsregler. Der er jeg helt enig i det, som Elisabeth Arnold konkluderede for lidt siden, og som også andre ordførere har været inde på, nemlig at det er måden at gøre det på, for hvis bliver en harmonisering, er det klart, at så får det langt videre følger også på andre områder.

Jeg synes faktisk, at selv om vi ikke skal være bagstræberiske som sådan, er det jo også værd at få testet nærhedsprincippet og rækkevidden af det, hvis der overhovedet er nogen rækkevidde.

Man kan selvfølgelig godt vælge af taktiske grunde fra dansk side at sige, at uanset hvad vi mener, uanset om vi henviser til nærhedsprincippet, så kommer der noget alligevel, så vi lægger os fladt ned. Men man kan jo også sige, at her er der nået en grænse, for hvis man også på dette område ønsker at gå ind og regulere, så ender det med, som Lars Barfoed også var inde på, at der sådan set ikke vil være nogen grænser overhovedet.

Det, som jeg registrerede i forhold til oplægsholderne, var lidt den diskrepans, der for mig synes at være mellem Landsforeningen Hjælp Voldsofres indlæg - forholdet med danskeren, langturschaufføren, som blev overfaldet et sted i EU, var det Italien? - og så Michael Lerches bemærkninger indledningsvis om de her 8 sager, tror jeg det var, som nævnet havde behandlet. Jeg ved ikke, om det var sidste år, eller i hvilken periode det var, det var ikke det store.

Der kunne jeg måske godt have tænkt mig at høre Michael Lerches vurdering specielt af de sager her, og om det så, hvis man egentlig skulle overveje regulering på området, tilsiger noget specielt i EU-sammenhæng, for ellers så var din konklusion vel nærmest, at - jeg vil ikke sige, her går det godt - vi havde så nogenlunde vores på det tørre. Sådan opfattede jeg det i hvert fald.

Ordstyrer:

Tak for det. Så kom vi runden rundt, men inden jeg nu giver panelet lejlighed til at svare på de mange spørgsmål, I har fået, vil jeg høre, om der i salen er et første hold på en 2-3 stykker, der vil med?

Ja, Camre. Der kommer en mikrofon rundt, Mogens.

Mogens Camre (MEP, DF):

Ja, et spørgsmål, jeg gerne ville stille, er i relation til, hvem der betaler. Altså nu er det jo udtrykt sådan i den eksisterende danske ordning, at der i særlige tilfælde kan ydes erstatning for skader, der forvoldes ved handlinger begået i udlandet, hvis offeret har bopæl i Danmark osv.

Jeg ser nok det her på en lidt anden måde end som en almindelig sikring af danske eller andre landes statsborgere, nemlig som et led i den almindelige retssikkerhed, der er i et område.

Nu har vi altså et område med åbne grænser, hvor vi af hensyn til det forhold, at der både i erhvervsmæssig henseende og i turismæssig henseende er en vældig interaktion mellem borgere i de 15 lande. Derfor har vi så også sikret, at der er næsten ens færdselsregler i alle landene, og vi kræver, at et land for at komme ind har en vis grad af retssikkerhed.

Så spørger jeg: Er det egentlig ikke naturligt også at sige, at det jo er den enkelte stat, som har ansvaret for retssikkerheden i sit område, og hvis retssikkerheden er så utilstrækkelig, at borgere udsættes for vold, for overfald af den ene eller den anden art, så er det den pågældende stats pligt at udrede erstatningen.

Jeg føler i hvert fald, at det må være det rigtige, at vi ikke bare at siger, at vi som danskere skal være sikrede, hvor vi end måtte rejse i udlandet. Det er jo vældig godt, men det bliver da først rigtig godt og i og for sig først rigtig rimeligt, hvis man siger, at i et område, hvor vi har den tætte kontakt med hinanden, og hvor vi altså på så mange måder indfører fælles tekniske og andre regler, må vi da også tilpligte en hvilken som helst stat, der vil deltage i det samarbejde og herunder få regional støtte og anden bistand fra Fællesskabet, at den også har sikret, at mennesker, der bliver udsat for overfald i dens område, får en erstatning fra det land.

Jeg er altså ikke så - om jeg så må sige - sky over for det der med en EU-lovgivning på området under forudsætning af, at det er minimumsregler, og at det enkelte land altså kan gå videre, men så må det dog være naturligt, at det er et krav for at opretholde retssikkerheden.

Det er jo også et incitament for enhver stat, at den har en rimelig retssikkerhed af hensyn til de mennesker, der færdes i det pågældende land.

Ordstyrer:

Tak for det. Hvem vil yderligere være med? Det er der ingen, der vil. Skal vi så foreslå, at vi nu tager bagfra, og I begynder dernede her med svar.

Jørgen Merrild Bie:

Den første, jeg godt vil kommentere, var Lars Barfoed, der nævnte det her eksempel fra grønbogen, hvor man forestillede sig to personer fra hver sit land, der blev overfaldet, og hvis de så skulle have erstatning efter deres bopælsland, ville de få forskellige erstatningsbeløb.

Det mener jeg egentlig ikke der behøver at være noget forkert i, for de skal jo altså også hjem til to forskellige lande med to forskellige omkostningsniveauer og forskellige sociale systemer, som supplerer den her erstatning. Derfor kan det være rimeligt nok.

Man kunne lige så godt have nævnt et modsat eksempel, hvor en dansker enten blev overfaldet lige nord for den dansk/tyske grænse eller lige syd for den dansk/tyske grænse. Der må det være forholdsvis indlysende, at det bør ikke have nogen indflydelse på den erstatning, som han skal hjem og supplere de skader, han nu måtte få der, med. Derfor mener jeg, at det eksempel, der er i grønbogen, egentlig er dårligt.

Med hensyn til, om der var uoverensstemmelse mellem det, Michael Lerche sagde, og det, jeg sagde, om der var et problem eller ej, kan jeg sige, at jeg er enig med Michael Lerche i, at der ikke er de store problemer for udlændinge, som bliver udsat for voldsforbrydelser her i landet.

Derimod ser jeg et problem i den modsatte situation, hvor det altså er danskere, der bliver udsat for voldsforbrydelser i udlandet. At det måske er et begrænset antal om året, kan jo så opfattes, som om det måske er et ret lille problem set med den danske stats øjne, men det er i hvert fald ikke et lille problem for dem, det går ud over.

Det hjælper altså ikke meget, hvis den her eksportchauffør, som bliver slået ned i Italien, kommer hjem og får han at vide, ja, du kan ikke få nogen erstatning, men det skal du ikke være ked af, fordi der er ikke ret mange hvert år. Den holder altså ikke rigtig efter min opfattelse.

Det sidste var spørgsmålet, om bistandsadvokater var pengene værd. Jeg ved ikke hvorfor, men det tror jeg nok jeg vil svare på. Jeg kan selvfølgelig ikke udelukke, at man kan komme med eksempler, hvor det ikke er tilfældet, men jeg tror, man også skal være mærksom på, at en stor del af arbejdet foregår uden for retssalen. Det foregår før selve retssagen, hvis arbejdet bliver lavet ordentligt.

Det vil sige, at det, som dommeren opfatter, er måske så et voldsoffer, som møder forholdsvis rolig og fattet og er i stand til at afgive en ordentlig og sammenhængende forklaring, og så kan dommeren måske fejlagtigt tro, at det overhovedet ikke var nødvendigt med bistandsadvokat på her, for det gik godt, men det var måske, fordi der var bistandsadvokat på, at det gik godt. Det kunne måske være årsagen.

Ordstyrer:

Okay, Henning Jensen Nyhuus.

Henning Jensen Nyhuus:

Ja, der var flere, der var inde på det samme. Men jeg har i hvert fald noteret Lars Barfoed.

Jeg kan godt skære det ud i pap og sige: vi behøver selvfølgelig ikke EU-regler for at lave det godt for de danske ofre, som det nu går ud over. Det kan vi godt selv lave, og jeg synes faktisk, vi har gjort et vældig flot stykke politisk arbejde indtil nu med de sidste nye lag, der kommer, men så er det, jeg siger, at det ville også være rart, hvis vi en gang imellem kigger lidt længere end til vores egen næse.

Når vi nu så gerne vil være medlem af EU, og det har vi jo sagt vi ville, og hvis vi gerne vil rejse alle sammen, hvis vi gerne vil have bevægelige grænser osv., så synes jeg også, vi har en vis EU-forpligtelse til at sige, at det kan godt være - og det er jeg i øvrigt enig i - at vi i hvert fald ikke skal afgive nogen af det gode, som vi har gjort for vores ofre, men vi kunne jo godt hjælpe de andre lande med at sige, at sådan har vi gjort det, og kan I bruge noget fra vores system, så vil det være fint.

Med hensyn til vore danske ofre så føler jeg faktisk, at det er noget, som vi selv bør sikre, og uanset, hvem der nu siger hvad, så vil jeg gerne lige gøre opmærksom på, at man jo stort set er uden nogen form for sikring, hvis man rejser ud som dansk turist i Europa. Så er man fuldstændig afhængig af de forskellige landes forskellige erstatningsregler. Derom må der ikke herske nogen som helst tvivl.

Selv når man er på arbejde - det har vi også hørt - hvis man bare lige går en lille smule uden for arbejdstiden eller en lille smule uden for sin arbejdsrute, så bliver det helt sikkert afvist herhjemme. Der er man også uden regler. Man er retsløs, kan jeg godt sige.

Derfor vil jeg sige, at det, vi bør sørge for i første omgang, er i hvert fald at sikre vore egne statsborgere, uanset om de er ude at arbejde, de er ude som turister eller andet. Og så synes jeg, at vi skal gå videre og sige, at så kunne vi godt bidrage i EU med nogle af de her regler, fortælle dem om, at sådan har vi det her, og så håbe på, at det kan sikre deres borgere, for jeg er enig med både Michael Lerche og Jørgen Merrild Bie, at reglerne er jo sådan, at hvis det er en spanioler, der er heroppe i Danmark som turist, så bliver han virkelig behandlet godt, for han bliver nemlig behandlet efter de danske regler.

Anne Baastrup nævnte bistandsadvokater, og jeg grinte en lille smule, for jeg har også hørt det før. Jeg vil sige, at i hvert fald i de alvorlige sager, i dem, som der er en lille smule kød på, som vi godt kan sige i det sprog her, vil det være fuldstændig katastrofalt, hvis man ikke får en bistandsadvokat, for så hænger det ikke sammen.

Der er bistandsadvokater, lige så vel som der er jurister og alt muligt andet, der ikke gør deres arbejde godt nok enten på grund af uvidenhed eller på grund af andet, men i hvert fald ser jeg ofte i Landsforeningen Hjælp Voldsofre, at når vi får nogle dårlige sager fra bistandsadvokaterne, så er det på grund af uvidenhed. Jeg har selv set i det sidste år et par sager, hvor bistandsadvokaterne skriver til deres ofre, at nu kan de desværre ikke skaffe dem mere end 50.000 kr. i erstatning, sådan er de danske regler, det er der ikke noget at gøre ved, og det må de affinde sig med.

Når vi så får vendt sagerne i Landsforeningen, og vi får Jørgen Merrild Bie eller Helle Hald på, så har vi altså henholdsvis fået 500.000 kr. i den ene sag og 700.000 kr. i den anden sag. Så man kan diskutere, om ikke det er på grund af uvidenhed, og hvor grænsen skal gå for, hvordan det skal være. Det kan vi tage en diskussion om en anden dag. Den føler jeg ikke lige er berettiget her i dag.

Der var det sidste med hensyn til minimumsregler. Jeg vil godt sige, at hvis man skal kunne give EU nogle forslag, så synes jeg i hvert fald, der bør være nogle minimumsregler for EU-borgere, og de bør være, man under alle omstændigheder får dækket sin tabte arbejdsfortjeneste. Det kunne man jo tage som pkt. 1 og sige, at alt andet ville være urimeligt.

Pkt. 2: Så kunne man sige, at en torterstatning ville vel også være nogenlunde europæisk, uanset om man var blevet voldtaget i Danmark eller i Spanien eller i Grækenland. Ville det ikke være rimeligt, at man alle steder fik en torterstatning. Det synes jeg i hvert fald det ville være.

Så kan man diskutere erstatningsstørrelserne. Og der mener jeg heller ikke, man kan harmonisere, for der er væsentlig forskel, som vi har hørt den anden dag, på, hvad man tjener i f.eks. Polen, i Spanien og i Danmark, og derfor kan man ikke sige, at lige nøjagtig det her koster 1 mio. Det ville være et voldsomt stort beløb i Østlandene, men et langt mindre beløb i Danmark.

Ordstyrer:

Tak for det. Så er det Jens Møller.

Jens Møller:

Jeg vil tage fire ting frem, som er nævnt. Noget af det er noget, Michael Lerche givetvis vil sige noget om, men der er i hvert fald to ting i relation til sagsbehandlingstiden, jeg vil nævne. Det er, at reglerne er bevidst skruet sammen på en sådan måde, at hvis en sag kan afsluttes inden for 6 måneder, hvis der er tale om en alvorlig personskaade, så er det en ren utopi. Det kan man ikke, fordi som de nye regler er skruet sammen, er ideen, at man nu vil give tabt arbejdsfortjeneste, efter at skaden er indtrådt med henblik på, at den pågældende kan blive revalideret hele vejen hjem, om jeg så må sige.

Hvis en revalidering tager en 3-4-5 år, så er det tanken, at man skal have tabt arbejdsfortjeneste i alle 5 år med henblik på at undgå et egentligt erhvervsevnetab. Det får man jo ikke i dag, der får man kun indtil helbredstilstanden er stationær, hvad meget ofte i de alvorlige sager vil ligge ganske få måneder efter skaden.

Derfor har det, at man afslutter en sag efter 6 måneder, i sig selv slet ikke noget formål. Ideen er i sådan en sag, at man får sin tabte arbejdsfortjeneste udbetalt, som om man stadig væk var i arbejde, og så tager sagen altså 4-5 år. Det ligger i selve den måde, man har skruet reglerne sammen på.

Det, man kan tale om ved sagsbehandlingstider, er, at man ikke kan afgøre sagerne på grund af mangel på ressourcer, men det er i virkeligheden en anden problemstilling. Hvis man siger 6 måneder, og hvis man så inden for 6 måneder kan tage stilling til, at folk har krav på tabt arbejdsfortjeneste, og det får de erstatning for indtil videre, så er sagen på sin vis også delvis afsluttet på det tidspunkt.

Det andet, jeg vil nævne, er, at i den nye lov, der træder i kraft 1. juli, er der en udtrykkelig regel om forskudsbetaling, acontobetaling. Der er kommet en særlig regel om det, hvorefter man 1 måned efter, at skadevolderne, det vil jo her sige Erstatsningsnævnet, har fået de oplysninger, der er nødvendige for at bedømme en del af kravet, så har krav på at få en acontobetaling. Det har vi fået en udtrykkelig regel om, og det var jo også noget af det, der blev spurgt om. Der er nu en udtrykkelig regel om det i den nye lov.

Det tredje, jeg vil nævne, er det, som Elisabeth Arnold var inde på. Nu kender jeg ikke i detaljer Europakonventionen fra 1983, det er længe siden, jeg har kigget i den, men det, jeg givetvis tror, at man nok må sige, er, at forskellen på den og så en EU-retlig regulering, er jo den bindende virkning af reglerne. Det er simpelt hen det, der er forskellen. Især hvis man bruger direktivformen, vil man jo på et område som det her vel givetvis få et direktiv, der vil re umiddelbart anvendeligt, vil jeg tro, efter EF-Domstolens praksis. Det vil altså sige, at så får man et krav på at blive behandlet efter direktivet, hvor konventionen jo er en folkeretlig forpligtelse, som jo, hvis man skulle ind til benet, ikke er meget værd, hvis medlemslandene sætter sig imod. Så jeg tror simpelt hen, at det er den bindende effekt, man får håndhævet systemet med.

Det sidste er det, som Mogens Camre var inde på, og som jeg synes er en kolossal relevant problemstilling. Så vidt jeg har forstået, mente du, at staten må hæfte for sin egen retspolitik, kriminalpolitik. Hvis en stat har en kriminalpolitik, der måske medfører mange skader i relation til voldsofre, så må den stat også betale for det.

Der kan man i hvert fald sige så meget, at det, der lå bag voldsofferordningen, da den blev gennemført i 1975, tror jeg det var, her i landet var en rimelighedserstatning. Det var et retskrav. Jeg kan huske, at den blev gennemført som led i den almindelige nedkriminalisering, der fandt sted i 1970'erne lige præcis på voldsområdet. Der skete jo en ganske voldsom

nedkriminalisering, og som kompensation for det, påtog staten sig en erstatningsretlig forpligtelse, som kunne være en konsekvens af det.

Så når du siger, at det er noget af det, man skal være opmærksom på, så er det faktisk det, der har båret ordningen tilbage fra midt i 1970'erne. Det var simpelt hen det, der bevirkede, at den blev gennemført.

Men ellers har jeg ikke nogle bemærkninger til de ting, der er kommet. Det var vist mere Michael, der blev spurgt direkte om nogle ting.

Michael Lerche:

Ja, jeg skal prøve på at svare på nogle af spørgsmålene.

Vedrørende den der Europarådskonvention er der det særlige, at den hovedsagelig kun gælder for alvorlige skader. Det er navnlig sådan noget, hvor man bliver varigt invalideret, men så er den sådan set også god nok og giver også forsørgertabserstatning, begravelseshjælp og invaliditetserstatning. Og i de lande, der har ratificeret traktaten og ordnet deres lovgivning, det var da noget, vi bl.a. gjorde i Danmark, da vi ratificerede den, har det jo bestemt haft en betydning.

Så jeg er helt enig i, at meget var nået, hvis vi bare fik alle Europarådslandene til at leve op til den konvention. Der er jo mange, der slet ikke har tilsluttet sig den, og endnu flere, der ikke har ratificeret den endnu. Så meget var nået der, og det er måske derfor, at det, man nu lægger op til med grønbogen, er lidt meget ambitiøst.

Med hensyn til det med de 6 måneder, som også Jens Møller var inde på, er jeg da naturligvis fuldstændig enig i, at mange erstatningssager tager længere tid end 6 måneder, og det kan ikke bebrejdes dem, der behandler sagerne. Det ligger i den lovgivning, som Folketinget har givet os at arbejde med, og den skal vi naturligvis overholde.

Når jeg taler om 6 måneder, så er det den tid, der går i Erstatningsnævnet, før vi kan begynde at ekspedere og behandle sagerne. Så er der mange sager, vi på det tidspunkt kan gøre færdige og i løbet af 14 dage komme med en afgørelse, og der er nogle sager, som vi desværre ikke kan gøre færdige, fordi der skal laves yderligere sagsbehandling, indhentes erklæringer, undersøgelser, og jeg ved ikke hvad. Det er de 6 måneder, som vi jo må påtage os ansvaret for, og vi har gjort de politisk ansvarlige opmærksom på, hvordan det hænger sammen, og at det er vi kede af.

Vi har også gjort noget for, at vi i hvert fald ikke kommer i en situation, som Peter Skaarup var inde på, da han nævnte, at det da er for dårligt, at der kommer en dom, der siger, at man skal så og så meget i erstatning, og så sidder de og nørkler med det inde i Erstatningsnævnet. Det gør vi heller ikke. De sager prøver vi, så godt det nu lader sig gøre, og det er noget med en ca. 500-550 sager om året, at pille fra og fyre af sted med det samme, således at afgørelsen kommer inden for en ca. 1-3 uger. Så der gør vi altså, hvad der er os muligt.

Så må det endelig nævnes, og det er egentlig ekstra hårdt for de stakkels ofre, at når jeg taler om 6 måneder eller i de gode tilfælde kun et par uger, så er det den tid, der går, fra vi får kendskab til sagen. Der kan jo godt forinden være gået noget tid, fra forbrydelsen er begået, indtil politiet er færdig med efterforskningen, og retsvæsenet måske også har fået afgjort sagen. Derfor synes jeg, det er meget vigtigt, at vi prøver på at gøre vores eget system bedre, og det kan i hvert fald gøres bedre på det punkt.

Så blev der spurgt, om bistandsadvokaterne er pengene værd. Det tror jeg nok man må sige at de er. De er ikke gratis, de koster meget, og naturligvis kan vi finde eksempler på dårlige bistandsadvokater. Vi kan finde eksempler på så mange dårlige professionelle af den ene eller den anden art, men de gør en rigtig god indsats, og der gøres også af advokatmyndighederne noget for at gøre dem dygtigere. Der holdes kurser specielt for bistandsadvokater, og jeg har bl.a. nogle gange fornøjelsen af at undervise på nogle af de kurser. Så man prøver på at gøre dem bedre, og det er nok en god vej.

I øvrigt må man sige, at de almindelige politifolk gør et fabelagtigt godt stykke arbejde, og mange af dem er i stand til at hjælpe ofrene virkelig langt.

Så vil jeg sige, at denne her 24-timers-regel, som ikke står i loven, og som Landsforeningen er meget optaget af, har Folketinget jo set på her for godt et halvt år siden og har modificeret den lidt, ikke så meget, som Landsforeningen gerne ville have, men Folketinget har altså set på den for godt et halvt år siden. Det er da klart, at hvis man politisk vil lave den om, så kan man gøre det. Det skal jeg ikke kommentere.

Så er der spørgsmålet, om der overhovedet er behov for EU-regler på det her område. mener, at vi kan jo slet ikke lade være med at synes, at vi må gøre noget godt for volds ofre, og at der også er behov for at hjælpe dem. Det, jeg er lidt bange for, er, at man på dansk plan og måske på europæisk plan bruger en masse ressourcer på, at der er en hel masse kloge mennesker som f.eks. her i dag, der sidder og diskuterer og snakker om, at vi nu skal se at gøre noget godt for de ofre, vi taler om. Jeg er ikke sikker på, at vi ikke i et vist omfang kan komme til at strikke et bureaukratisk system sammen, som koster meget mere i administration og ressourcer, end vi egentlig får hjulpet ofre for. Men hvis vi får hjulpet ofrene ved det, så synes jeg, det er fortrinligt. Når jeg talte om, at vi fra dansk side måske ikke har det helt store behov, er det, fordi vi har meget få sager. Det er klart, at dem, der aldrig søger os, dem kender vi jo ikke noget til, men når jeg ser på, hvor mange der søger Erstatningsnævnet, uden at de overhovedet opfylder betingelserne, hvor der ikke engang er tale om en straffelovsovertrædelse, så tror jeg, at vi får temmelig mange også af dem, der ikke har noget at komme med.

Så jeg tror egentlig ikke, at det er det store danske problem, heller ikke med danskere eller herboende personer, der kommer til skade i udlandet. De får faktisk rigtig god erstatning, halvdelen af dem får da af Erstatningsnævnet en masse dækket af Arbejdsskadeforsikringen.

I øvrigt er der utrolig mange fornuftige danske turister, der er udstyret med en rejseforsikring, som også dækker rigtig godt, eller også har de deres almindelige familieforsikring. Så vi er faktisk ikke så dårligt dækket som danskere, når vi rejser, hvis vi bare er en gennemsnitsnormal dansker, der har nogenlunde ordentlige forhold.

Jeg tror også, det må være nok.

Ordstyrer:

Altså grunden til, at EU i givet fald går ind i noget, er jo, at der er noget af grænseoverskridende karakter i det. Hvis man kigger på den sidste opgørelse, Europa-Kommissionen er kommet med, om mobilitet på arbejdsmarkedet i Europa, så er det 1,8 pct. af arbejdsstyrken i Europa, der er mobil. Det vil sige, at det vel er den gruppe, man tænker på. Det kan vel være den gruppe borgere, der enten tidsbegrænset, men over et antal år, fast arbejder og bor i udlandet og turister og studerende. Det er vel i givet fald den gruppe, der skal dækkes ind, og som man skal prøve at klare af her.

Jeg har to mere på listen: Det er Lars Barfoed og Peter Skaarup, og jeg vil simpelt hen foreslå, at de, der ønsker ordet nu, får det, og så slutter vi ellers af med de kommentarer, der kan være fra panelet. Jeg vil også sige: I må gerne kommentere det alle sammen, men I behøver det ikke, hvis ikke der er spørgsmål til jer. Vi har et spørgsmål herovre.

Ja, nu kom jeg jo til at springe jer to over, men synes I ikke, at det er meget høfligt over for vores gæster. Så slap jeg ud af den.

Hans Kjellund:

Jeg er her fra Advokatrådet, og jeg arbejder til daglig som en af de her mere eller mindre udkældte bistandsadvokater og som forsvarer.

Jeg vil da sige, at jeg vil da i hvert fald håbe, at man ikke sætter alt for store spørgsmålstejn ved bistandsadvokaternes funktion, for hvis man ser på det, som jeg nu gør, altså som forsvarer den ene dag og bistandsadvokat den næste dag, så må man jo sige, at man kan vel ikke have en situation, der skal være dårligere, end den er nu for de forurettede, hvis man sammenligner med den situation, gerningsmændene har med beskikkede forsvarere osv. Så vil man jo komme i en situation, hvor man stiller de forurettede endnu dårligere. Det skal selvfølgelig ikke misforstås, for jeg mener ikke, de står dårligt. Vi har jo en flot ordning på mange måder, men det er dog en straffeprocess, der kører, hvor erstatningskravene gøres gældende, og den kører på strafferetsplejens præmisser og omkring gerningsmandens interesse i retssikkerhed.

Det er et appendiks, at vi har denne her ordning med forurettede, der kan få erstatning, og bistandsadvokater, der er beskikket. Det skal bestemt bibeholdes. Det har jo også, når man nu ser det fra praktikerens synspunkt, som jeg gør, i virkeligheden taget flere år bare at få det til at fungere nogenlunde fornuftigt i praksis, i det daglige. Berammelseskaos mellem politikredse, retskredse, domstole, sager, der blev flyttet til andre retskredse osv. osv., det er ved at være på plads, og det kører godt. Det kører også godt, selv om straffesagerne fremmes så hurtigt, som de gør i dag, ud fra et politisk ønske om at ramme voldsmændene hurtigst muligt.

Så vil jeg sige om det, som hr. Frank Jensen var inde på om selvros, at vi er ikke på alle punkter gode nok, og det har Landsforeningen jo også været inde på. Hvis man ser på tortbegrebet - nu skal jeg ikke komme med en lang udredning - så har vi jo ikke i Danmark nogen særlig udviklet opfattelse af tort. Tort er jo den meget nedværdigende, ydmygende behandling, og tort har fra Højesterets side været defineret udelukkende omkring voldtægts ofre og andre ofre for seksuel ydmygelse og den slags.

Derfor fik vi så i 1997 § 26, stk. 2, som er godtgørelsesreglen, og som ikke er nogen tortregel, om de her 10.000 kr., som Nyhuus var inde på. De 10.000 kr. er jo ikke et lovmæssigt maksimum, men er et i bemærkningerne forestillet maksimum efter § 26, stk. 2.

Men der er slået hul i det, idet Højesteret i hvert fald i tre forskellige sager, hvor jeg selv har ført den ene, har givet 20.000 kr., 20.000 kr. og 25.000 kr. Det er altså sager, hvor der er tale om ofre for voldsmænd, der har været i overhængende livsfare, i mit tilfælde 17 knivstik og overhængende livsfare. Det får man altså 20.000 kr. for, men man får i dag 100.000 kr. for en voldtægt.

Så kan man jo diskutere, om vi stadig væk er gode nok. Jeg har i hvert fald lidt svært ved at forstå den forskel, men den skyldes altså en historisk opfattelse af, at tort er meget snævert i dansk ret i forhold til den politibetjent, der i f.eks. Frankrig kan få en stor

torterstatning, uden at jeg i øvrigt ved så meget om det franske system. Men det er bare et eksempel på, at der selvfølgelig er ting, der kan gøres bedre. Jeg har i hvert fald svært ved at forstå det meget lave niveau for voldsmændene.

Ordstyrer:

Tak for det, og så er det Lars Barfoed.

Lars Barfoed:

Jeg befinder mig i en politisk sådan lidt uvant situation for en konservativ, fordi jeg tilsyneladende i alliance med Jann Sjursen skal stå for den lidt mere skeptiske linje om EU-regulering her.

Jeg har i hvert fald noteret mig, at Dansk Folkeparti på det her område ønsker mere union, men det er måske, efter at hr. Peter Skaarup er kommet ind i EU-Konventet, at stemningen begynder at svinge lidt, hvis jeg må tillade mig en polemisk bemærkning.

Men det var lige et par bemærkninger, der kom om, at hvis vi har gode danske regler, så vi jo ikke på baggrund af det, bliver der sagt, konkludere, at så er der ikke behov for fælles regler. Vi kan jo godt, siger man, hjælpe de andre lande til at få bedre regler.

Der vil jeg sige, at hvis man fulgte den argumentation, at hvis vi har gode regler på et eller andet område, så må vi gå ind for, at så skal vi have fælles EU-regler, fordi ellers er det egoistisk af os, at vi ikke synes, at de andre lande skal have lige så gode regler som os, så er der ikke noget nærhedsprincip i Den Europæiske Union længere. Man kan ikke anvende den argumentation. Vi kan selvfølgelig hjælpe de andre til at have gode regler ved at fortælle dem, hvordan vores regler er, og så er de jo fuldstændig frit stillet til at lave akkurat lige så gode regler i de andre lande.

Jeg kan ikke købe argumentationen for, at vi skulle have fælles materielle regler på det her område, og Mogens Camres argumentation om, at det skulle være et spørgsmål om at sikre retssikkerheden i hele EU, køber jeg heller ikke. Så er der den følgeslutning, at så skal vi også have fælles regler på det her område.

Når nu referatet bliver skrevet, så vil jeg sørge for at gemme en kopi af den side, for jeg er sikker på, at jeg får brug for den argumentation i en lang række sammenhænge, hvor der er gode grunde til at have fælles EU-regler, men hvor Dansk Folkeparti vil være imod det.

Jeg har som sagt stadig væk svært ved at se det, men jeg kan godt se, at på det processuelle område, når det gælder den grænseoverskridende aktivitet, kan der være et behov for at sikre, at man i det omfang, man materielt set har krav på en erstatning, når man har været ude at rejse, også får mulighed for ret let at få den erstatning. Hvis der er problemer der, kan jeg udmærket se, at det bliver gjort let for en.

Peter Skaarup:

Ja, nu troede jeg, det her var en høring, jeg havde ikke regnet med, at vi skulle gå ind i en mere polemisk debat, men det kan vi da hurtigt gøre.

Jeg kan trøste Lars Barfoed med, at jeg faktisk er fuldstændig enig i det, som Lars Barfoed siger om, at det er nationalstaterne, der skal stå for det her. Jeg har bare sagt, at det kunne være en udmærket idé, hvis man kiggede på, om der skulle laves en minimumsregel, og det var så langt, jeg kunne gå i forhold til det oplæg, der ligger i grønbogen. Så der tror jeg egentlig, at vi er ret enige.

Jeg kunne godt lige tænke mig at spørge Michael Lerche: Du nævnte, hvad jeg syntes var interessant, om sagsbehandlingstiderne, at I i virkeligheden måske havde nogle bud på, hvordan man kunne gøre det bedre, og I havde også markeret, at der kunne være et problem i, at de egentlig ikke kunne undgå at blive et halvt år - sådan forstod jeg det, du sagde - og at de nok skulle bringes ned. Men jeg fik ikke helt præcis fat i, hvad det er, I mener, der kan gøres. Hvad er det, vi som lovgivere skal ændre? Ja, det kan være lovgivning, det kan være andre ting. Hvad er det præcis, I mener, vi skal ændre? For det er da noget af det, vi skal have set på meget hurtigt, synes jeg.

Så vil jeg godt lige spørge om torterstating, og jeg synes, der var et meget interessant indlæg fra Hans Kjellund, om ikke panelet måske kunne komme med en holdningstilkendegivelse i forhold til det. Jeg synes, det kunne være interessant at høre jeres mening. Det behøver ikke at være særlig forpligtende, og nu sidder der også et udvalg, der skal gøre arbejdet færdigt, men det ville bare være interessant lige at høre jeres mening om tortbegrebet, både den del, der eksisterer nu, og også den del, som udvalget diskuterer.

Elisabeth Arnold:

Det er bare en helt kort bemærkning inspireret af Lars Barfoeds betragtninger om nærhedsprincippet, fordi vi har diskuteret meget, om vi skulle hjælpe de andre med at få bedre regler, og det var måske egentlig ikke det, som vi mener.

Vi synes, at vi har nogle gode regler her. Skal vores meddelelse til Kommissionen så være: Vi behøver ikke fælles regler, fordi det går godt i Danmark? En ting er, at man ikke vil anbefale fælles regler, men derfor behøver man ikke at gå over i den anden grøft og ligefrem beslutte sig for at blokere, hvis andre skulle ønske fælles regler. Derfor mener jeg, at vi bør være åbne over for, at andre lande ønsker fælles regler. Vi ved jo, at i nogle lande er der betydelig større tillid til, hvad der foregår i Bruxelles end til, hvad der foregår i deres egen nationale regering. Det gælder f.eks. i Spanien, Italien og adskillige andre steder. Hellere styres fra Bruxelles end fra Madrid, siger de i Spanien.

Derfor synes jeg, den danske holdning burde være, i hvert fald hvis det var mig, der skulle bestemme: Vi vil ikke blokere for, at der bliver taget skridt til nogle fælles minimumsregler, men vi mener måske ikke selv, at vi har det store behov for at få det.

Det var blot den præcisering.

Ordstyrer:

Tak for det. Så er det Anne Baastrup og dernæst Frank Jensen. Så skal jeg stadig væk lige sige, at hvis der er nogen, der vil med, så er det altså op med labben nu.

Anne Baastrup:

Jeg vil kvittere for den korrektion af Jyllands-Postens artikler om bistandsadvokater. Jeg er glad for den, for jeg var også noget bekymret, da jeg så dem.

Så til Lars: Der er altså et problem, også med den måde, Kommissionen har skrevet grønbogen på. Man kan altså gå ind og shoppe efter, hvor erstatningerne egentlig er størst. Der synes jeg, det ville være smart, hvis man havde et grundprincip, og jeg lægger så op til, at det skulle være bopælsstaten, der er ansvarlig, således at man undgå den der shopping, for ser du i oversigterne, er der jo meget store forskelle på baggrund af de sociale niveauer i de enkelte lande. Det synes jeg da er en rimelig klog indvending imod din problematisering.

Ordstyrer:

Tak for det. Frank Jensen.

Frank Jensen:

Det var faktisk også det, der førte mig frem til, at det kunne være godt, hvis der blev en fastlæggelse af, hvem der havde jurisdiktionskompetencen til at træffe afgørelse. Netop det eksempel, jeg drog frem, synes jeg er uhensigtsmæssigt, nemlig at man først trækker, hvad der kan trækkes, i det land, hvori forbrydelsen er begået. Hvis det så er en gerningsmand fra et andet land, så får man derfor også tilkendt en anden type erstatning. Så kan man pulje det oveni, hvis det er sådan.

Vi har jo set, at det er svært. Et flertal i Folketinget her i landet kan i hvert fald ikke stå for fristelsen til at ville lægge ekstra penge oveni, når først mediemaskinen kører. Så er det ikke en idé at få fastlagt en jurisdiktionskompetence? Hvilket lands judicielle myndigheder træffer beslutningen?

Jeg forstår godt, at en landsdommer er nødt til at være loyal over for det nævn, hvis interesser han nu er sat til at varetage over for den til enhver tid siddende regering, men hvis der nu i den finanslov, vi får offentliggjort i morgen, er besparelser på Erstatningsnævnet, så forstod jeg svaret sådan, at der ikke er noget fedt at skære af, om man så må sige, at det kun kan føre til én ting, nemlig længere sagsbehandlingstider.

Vi får finansloven i morgen, og vi sidder her med formanden for nævnet. Det er vigtigt over for de partier, der skal behandle en finanslov meget hurtigt, at få det sagt her i dag, eller hvis formanden kan sige det.

Ordstyrer:

Ja tak. Du starter, Michael. Jeg fornemmer ligesom, at der var meget til dig.

Michael Lerche:

Ja, det var der. Det har jeg måske selv været ude om, og det må jeg naturligvis finde mig i.

Til den sidste taler, Frank Jensen: Naturligvis kan vi da spare i Erstatningsnævnet, men jeg kan ikke se, at vi kan spare, uden at det kommer til at gå ud over kvaliteten af vores ejde, eller i hvert fald er det helt marginalt. Vi kan da prøve på at finde nogle lokaler, der er billigere at bo i, få en lavere husleje, men det er lidt svært, hvis det skal være her i hovedstadsområdet. Vi kan skære på vores edb, sådan at det ikke følger med her i forbindelse med lovændringerne, men det vil også kedeligt. Vi kan skru ned for videreuddannelse af vores personale. Det er vel heller ikke nogen god idé. Vi kan lade være med at samarbejde med udlandet, det er ganske få arrangementer, der er, men det er øjensynlig heller ikke det, som sådan en grønbog lægger op til.

Endelig kan vi da skære ned på honoraret til formanden. Jeg gad vide, hvor mange der har lyst til at arbejde om aftenen og i weekends for det honorar på 315 kr./t., jeg får. Det er ikke flot i hvert fald. Men dommere er jo bengnavere, sådan er vi altså.

Med hensyn til Anne Baastrups bemærkning om bopælslandet skal betale erstatning. Det kan jeg godt se noget smart i, men jeg er nu meget tiltalt af det, den fungerende justitsminister sagde om, at det må være det mest naturlige og svarende til international ret, at

man bruger territorialprincippet, så det er det territorium, hvor skaden er sket, der betaler erstatning.

Ellers ville man i øvrigt også få en fantastisk svuppen frem og tilbage, for så ville man jo netop som offer gå og regne på, hvor kan jeg få mest, plus at vi skulle lave et smart system. Det er ikke smart, og det er slet ikke nemt. Vi har det i de nordiske lande i et meget begrænset omfang, hvor man skal prøve på at forhindre, at folk får begge steder og får både i pose og sæk.

Det er slet ikke så nemt, og det er endda inden for de nordiske lande, hvor vi taler smadder godt sammen, og vi kender hinanden. Jeg gad nok vide, hvordan vi skal til at tale med grækerne og spanierne om det. Vi gør det gerne, men så skal vi måske også på lidt sprogkursus.

Til Peter Skaarup, der spurgte, hvad man skulle gøre for at speede det lidt op. Jeg er bange for, at den justering og den observation, man har af mit lille nævn, burde føre til, at man tilføjer nævnet nogle flere personaleressourcer, således at vi kan behandle sagerne noget hurtigere, og man må meget gerne undersøge, om der er noget, vi kan gøre mere effektivt. Vi vil gerne lære af enhver, der kan komme og fortælle os om noget mere effektivt, og jeg kan garantere, at jeg har en utrolig dygtig og effektiv sekretariatschef, der gør fantastisk meget for, at vi netop bliver mere og mere effektive, og det lykkes altså dag for dag, men vi kan ikke hekse.

Så jeg tror ikke, man kommer uden om, hvis man vil ændre på det der, at tilføje nævnet flere ressourcer, og det glæder mig, at Socialdemokratiet øjensynlig var lun på den idé.

Tortgodtgørelse er jo et område, som Folketinget har set på. Man så på det i 1997, hvor man indførte denne her regel, som Nyhuus har talt om kaldes en 10.000 kr.-regel, og man har så sent som sidste år ved den sidste ændring af erstatningsansvarsloven pillet ved de her regler og i virkeligheden konfirmeret den praksis, som er lagt af Højesteret på området. Hvis man politisk har ændret opfattelse, ja, så må man jo gøre det, men det er altså ikke længe siden, at de politikere, som siger noget her i dag, har været med til at lave de her regler.

Ja, jeg tror, jeg fik svaret på de spørgsmål, der kom her i sidste omgang.

Ordstyrer:

Tak for det. Jens Møller.

Jens Møller:

Det var spørgsmålet fra Peter Skaarup om synet på tortgodtgørelse. Det er ikke specielt tortgodtgørelse, jeg vil sige lidt om. Jeg vil sige lidt om, at man ikke kan nøjes med at kalde det tort, man må se på det i bred forstand. Efter hvilke kriterier bør man i Danmark eller i det hele taget yde en godtgørelse for et tab, der ikke er et økonomisk tab? Det er jo det, der er problemet.

Der er det jo sådan, at vi har regler om svie og smerte, altså at man får penge for at have ondt, for at sige det meget kort. Mengodtgørelse er jo en godtgørelse for en fysisk eller psykisk invaliditet, der ikke giver sig udslag i penge. Det er to poster, vi har. Så har vi tortgodtgørelsen, der, som det også blev nævnt, er en gammel post, som har en lang historisk tradition bag sig.

Det, der er problemet med tortgodtgørelsen, er jo udtrykket tort. Det vedrører jo i virkeligheden en krænkelse af selvfølelsen, æren. Vi har også i den betænkning, der kommer

her i løbet af 14 dage - 3 uger, en indgående drøftelse af udvidelsen af begrebet tort til noget mere, bl.a. til lidelse og krænkelse, som jo går lidt længere, og har også en gennemgang af, hvordan dansk ret generelt stiller sig til tortgodtgørelse. Man har tre hovedkriterier, der går ind, kan vi se, når man kigger på lovgivningen.

Det ene er, at man somme tider vil yde en erstatning eller en godtgørelse i stedet for en erstatning for at give den pågældende en bevislættelse. Det ser man af og til, f.eks. funktionærlovens regler om usaglig afsked.

Et andet område, hvor man giver tortgodtgørelse efter praksis, er af præventive grunde. De regler, der er i kønsdiskriminationslovgivningen om tortgodtgørelse eller godtgørelse i forbindelse med afsked på grund af graviditet f.eks., kan man se - det er EU-regler det her - er lavet, for at de skal have en afskrækkende virkning; det står direkte i præambelen til direktiverne.

Det tredje område, vi har i dansk ret, er integritetskrænkelserne. Det er jo det, vi taler om her. Og i hvilket omfang, man vil give godtgørelse i den situation og med hvilke størrelser, er selvfølgelig et politisk, holdningsmæssigt præget problem. Det er en personlig dering, synes jeg. Hvor meget vil vi give, hvis der ikke er lidt et tab? Er det 100.000 eller 200.000 eller 300.000 kr.? Det er jo noget, som er svært at sætte konkrete tal på, synes jeg.

Men det, vi gør i den betænkning, som kommer, er, at vi prøver at kigge lidt internationalt på det. Hvad gør man i de andre nordiske lande, hvad gør man i andre EU-lande på det punkt her? Og der er der da ingen tvivl om, at vi på det område her i landet nok er haltet lidt bagefter. Vi har altså haft en meget snæver afgrænsning af, hvornår vi vil gå ind i de her godtgørelsesregler, og det er der også en beskrivelse af.

Det vil sige, at afhængigt af, hvordan betænkningen nu bliver modtaget af justitsministeren, vil den givetvis danne grundlag for en bred politisk drøftelse af, hvad vi egentlig vil give i de her tilfælde og til hvem. Det bliver lagt meget åbent op. På det punkt har kommissoriet for udvalget været åbent i modsætning til den første betænkning, vi afgav sidste år, hvor vi ikke rigtig kunne drøfte disse ting. Det har været åbent, og der er altså en bred drøftelse af forskellige løsningsmuligheder, som bliver lagt op, hvor vi så foreslår en, som vi i hvert fald mener ligger tæt op ad det, man kender andre steder, men som bestemt ikke udelukker, at man vælger andre muligheder. De er beskrevet indgående.

Så jeg vil helst ikke sige noget. Det er noget, der bliver lagt op til ministeren. Jeg kan sige, at den betænkning, der kommer, er en enstemmig betænkning. Den kommer i løbet af meget kort tid.

Ordstyrer:

Vi hopper videre til Jørgen Merrild Bie.

Jørgen Merrild Bie:

Den eneste bemærkning, jeg har, er spørgsmålet om bopælsland. Når vi har foreslået, at det er bopælslandet, som skal stå for både administration og opgørelse og udbetaling af erstatningskrav, så er det, fordi vi mener, at det er det mest praktiske. Det er der, hvor offeret reelt har den største mulighed for overhovedet at få gennemført et erstatningskrav. Det, der typisk sker, er, at selv om forbrydelsen sker i et fremmed land, så vil offeret på det tidspunkt, hvor selve erstatningskravet skal opgøres og dokumenteres, typisk befinde sig i sit bopælsland

og derfor være langt væk fra det land, hvor forbrydelsen er begået - ud over de sprogmæssige problemer, der så kan være.

Ordstyrer:

Tak for det.

Jeg vil gerne sige jer tak for flotte oplæg. Vi har i hvert fald fået belyst sagen her ganske kraftigt. Og det, der så er hovedopgaven - jeg ved ikke, hvor let den opgave bliver - er jo, at ordførerne skal prøve sammen med folkene i administrationen og også lidt gennem en snak med os andre, men det er jo primært jer, at give et svar i forhold til grønbogen, som skal videre til Europa-Kommissionen.

Men nu er der i hvert fald tid til lige at gøre sig nogle overvejelser om, hvor snittet i det her skal lægges, og opgaven er, at vi gør det her i løbet af relativt kort tid. Datoer og sådan noget om, hvornår der skal snakkes sammen, får I nærmere besked om. Jeg går ud fra, at der kommer et udkast, ligesom der plejer i den slags sager her.

Men tak til alle indlederne og tak til alle jer, der har deltaget i diskussionen her. Tak for i dag.

Slut kl. 16.45.